

Comisia
Europeană

[LARNĂ 2012 ▶ NR. 44]

panorama

inforegio

▶ Specializarea inteligentă

Motorul viitoarei creșteri
economice în regiunile din Europa

- ▶ Progresele Poloniei:
o poveste de succes a UE
în curs de desfășurare
- ▶ O evaluare care evidențiază
realizările Fondului de coeziune
- ▶ Politica regională ca sursă
de inspirație pentru țări din
întreaga lume

Politică
Regională
și Urbană

▶4

▶EDITORIAL..... 3

Comisarul Johannes Hahn

▶INTERVIU PROGRESELE POLONIEI..... 4-7

Elżbieta Bieńkowska – Ministrul dezvoltării regionale, Polonia

▶ARTICOL PRINCIPAL..... 8-13

SPECIALIZAREA INTELIGENTĂ – MOTORUL VIITOAREI CREȘTERI ECONOMICE ÎN EUROPA

▶SONDAJ EUROBAROMETRU – CALITATEA VIEȚII ÎN REGIUNILE CU UN NIVEL RÎDICAT AL INOVĂRII ÎN POFIDA MARASMULUI ECONOMIC..... 14-17

▶INOVAREA ÎN MATERIE DE DEZVOLTARE REGIONALĂ ȘI URBANĂ – PREMIILE REGIOSTARS 2014..... 18

▶CONCURSUL DE FOTOGRAFIE EUROPA ÎN REGIUNEA MEA..... 19-21

▶ÎN CUVINTE PROPRII..... 22-29

Perspective naționale și regionale asupra
politicii de coeziune

▶POLITICA REGIONALĂ EUROPEANĂ – O SURSĂ DE INSPIRAȚIE PENTRU ȚĂRILE DIN AFARA UE..... 30-31

▶EXEMPLE DE PROIECTE..... 32-35

Exemple de proiecte din Italia și Regatul Unit, proiecte
în domeniul cooperării teritoriale europene din cadrul
Programului Europa Centrală și al Programului
de cooperare transnațională Europa de Sud-Est

▶EVALUAREA FONDULUI DE COEZIUNE..... 36-37

▶PIONIERII COOPERĂRII – PESTE 280 DE EVENIMENTE ÎN CINSTEA ZILEI COOPERĂRII EUROPENE..... 38-39

▶AGENDĂ..... 40

▶8

▶22

▶38

Fotografii (pagini):

Copertă: © Shutterstock

Paginile 3, 9, 10, 11, 12, 15, 17, 19, 20, 21, 31, 38, 39: © Comisia Europeană

Paginile 5-7: © Ministerul Dezvoltării Regionale, Polonia

Pagina 6: © GAZ-SYSTEM S.A.

Paginile 10, 13, 14, 16, 35: © Shutterstock

Pagina 11: © Junta de Castilla y León

Pagina 19: © Boyan Ivanov, Marek Babula, Simeon Mitkov, Cristina Dumitru Tăbăcaru

Pagina 23: © Ministerul Economiei și Ocupării Forței de Muncă, Portugalia

Paginile 24, 34: © Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, România

Pagina 26: © Fraunhofer ISIT, Itzehoe

Pagina 27: © Ministerul Afacerilor Rurale și Protecției Consumatorilor,

Baden-Württemberg

Pagina 29: © Ministerul Regional al Economiei, Inovării, Științei și Ocupării Forței

de Muncă, Guvernul Andaluz

Pagina 32: © Proiectul UE Trolley

Pagina 33: © Simone Cugi, Regione Autonoma della Sardegna

Pagina 36: © Ministerul Economiei și Ocupării Forței de Muncă, Portugalia

Această revistă este tipărită pe hârtie reciclată în limbile engleză, franceză și germană. Ea este disponibilă online în 21 de limbi la adresa http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_ro.cfm

Opiniile exprimate în această publicație aparțin autorului și nu reflectă neapărat concepțiile Comisiei Europene.

▶ EDITORIAL

Johannes Hahn

*Membbru al Comisiei Europene responsabil
pentru politica regională*

Am înregistrat progrese semnificative față de perioada în care eram nevoiți să convingem vocile critice de importanța politicii de coeziune pentru generarea creșterii economice. Într-adevăr, politica de coeziune reprezintă acum un element central pe agenda europeană și în cadrul procesului actual de negociere a bugetului. În prezent, această politică este privită ca o politică strategică de investiții, un mecanism destinat atenuării impactului crizei economice asupra Europei și o modalitate de a planta semințele unei viitoare creșteri.

În acest sens, strategia noastră investițională orientată către regiuni devine tot mai selectivă și strategică. Astfel cum reiese din articolul nostru pe tema **specializării inteligente**, creăm instrumente, instituții și experți care să sprijine regiunile în găsirea propriei nișe industriale și tehnologice pe piața globală. Această abordare va sprijini regiunile în aflarea adevăratului lor potențial de inovare și în reorientarea structurilor lor industriale către ramurile emergente și piețele internaționale. Specializarea inteligentă reprezintă o strategie inovatoare de transformare economică la nivel regional și, la momentul actual, aceasta este o componentă-cheie a eforturilor Europei de sprijinire a regiunilor sale în vederea găsirii unei ieșiri din recesiune.

Aceasta presupune că o regiune își selectează un număr limitat de priorități, ținând cont de propriile atuuuri și de specializarea internațională. Strategia obligă la nefragmentarea acțiunilor de sprijin și de investiții și la concentrarea fondurilor structurale asupra unui număr limitat de priorități – acelea cu cel mai ridicat potențial de dezvoltare. Într-adevăr, elaborarea de strategii în materie de cercetare și inovare bazate pe conceptul de specializare inteligentă va fi una din condițiile esențiale pentru accesarea fondurilor structurale începând din 2014.

Reechilibrarea mixului investițional

Abordarea clasică a investițiilor nu mai este una potrivită. În prezent, accentul se pune pe investițiile tematice, pe stabilirea zonelor strategice în ordinea priorităților și pe asigurarea obținerii unui mix investițional adecvat nevoilor fiecărei regiuni. În unele țări, s-a investit prea mult în infrastructură, dar nu suficient în IMM-uri și ocuparea forței de muncă. Exercițiul nostru de reprogramare modifică balanța, având în vedere că pentru a avea un impact real și a schimba ceva este nevoie de o masă critică de investiții. În ultimii trei ani, au fost reprogramate aproximativ 20 de miliarde de euro între teme investiționale. Au fost eliberate încă 14,5 de miliarde de euro, prin reducerea cerințelor legate de cofinanțarea națională și creșterea la 95% a ratei maxime de cofinanțare în „țările care beneficiază de programe de asistență financiară”.

Accentul pe rezultate

Accentul se pune tot mai mult pe rezultate, performanță și utilizarea optimă a banului public. O **evaluare** a investițiilor regionale realizată în perioada 2000-2006 (a se vedea pagina 36) evidențiază importanța definirii fără echivoc a unor obiective și strategii, precum și a efectuării unei analize adecvate cost-beneficiu. Este evident că trebuie să introducem mai multe jaloane și ținte cuantificabile în cadrul programelor, astfel încât să putem evalua progresele acestora.

Nu în ultimul rând, avem o serie de rezultate interesante în urma celui mai recent sondaj **Eurobarometru** care indică faptul că în pofida situației generale lipsite de optimism și a perspectivei economice, europenii sunt în mare parte foarte încrezători în ceea ce privește calitatea vieții pe care o duc în regiunea în care trăiesc!

▶ PROGRESSELE POLONIEI

FONDURILE REGIONALE CONTRIBUIE LA IMPULSIONAREA CREȘTERII ȘI MODERNIZĂRII ȚĂRII

Panorama stă de vorbă cu ministrul polonez al dezvoltării regionale, Elżbieta Bieńkowska, care, în cei cinci ani de mandat, a gestionat o perioadă de investiții semnificative și de creștere la nivel regional, acest lucru reflectându-se în poziția Poloniei de principal beneficiar al fondurilor structurale europene în cursul perioadei actuale.

▶ De la aderarea la Uniunea Europeană în 2004, Polonia a înregistrat progrese semnificative, în special în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii interne. PIB-ul a crescut în mod substanțial. Cum priviți evoluția Poloniei în toată această perioadă? Care sunt lucrurile de care sunteți cel mai mândră?

Polonia se află în continuare în proces de construcție. Într-adevăr, cea mai mare parte a cheltuielilor noastre au fost făcute în domeniul infrastructurii, cum ar fi drumuri, aeroporturi, gări. În lipsa acestor lucrări, nu am fi putut nicicum vorbi despre modernizarea țării. Nu se vor înființa întreprinderi noi în regiuni în care accesul este dificil. De asemenea, am recuperat retardul în privința altor lucrări de infrastructură, un angajament pe care ni l-am asumat prin Tratatul de aderare la UE. Am instalat sisteme de canalizare în zonele rurale și am îmbunătățit rețelele de alimentare cu apă. Am construit și continuăm să construim stații de epurare a apelor reziduale. În ceea ce privește protecția mediului, Polonia este o cu totul altă țară față de acum 10 ani. Am înregistrat progrese notabile și în materie de inovare. Beneficiem de subvenții pentru cercetare și dezvoltare. Instituțiile de învățământ superior au devenit al treilea cel mai mare beneficiar de fonduri europene și sunt în prezent dotate cu ateliere și laboratoare de ultimă generație. Fondurile europene au contribuit la stimularea creșterii economice și crearea de noi locuri de muncă.

▶ Care sunt atuurile intrinseci ale regiunilor Poloniei și cum pot contribui acestea la dezvoltarea economică a țării?

Fiecare regiune este diferită. În cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale am propus utilizarea resurselor UE pentru sprijinirea unui număr de zone selectate care determină specificul anumitor regiuni. Până în prezent, regiunile Poloniei au utilizat extrem de bine fondurile europene. Din cele aproximativ

17 miliarde de euro disponibile în cadrul programelor operaționale regionale, 82 % au fost deja utilizate. Nu există nicio îndoială că succesul economic al întregii țări depinde de succesul fiecăreia dintre regiunile sale.

▶ Cum au contribuit investițiile efectuate în cadrul politicii de coeziune la îmbunătățirea potențialului de dezvoltare al regiunilor Poloniei? Care sunt rezultatele concrete pentru cetățeni?

Cel mai important efect constă în crearea a 250 000 de noi locuri de muncă, între care 140 000 în cadrul întreprinderilor înființate de șomeri. De asemenea, fondurile europene au venit în sprijinul a peste 23 000 de întreprinderi și peste 2 000 de laboratoare și centre de cercetare au fost modernizate. Am asigurat accesul la internet în bandă largă. Am oferit sprijin unui număr de 3 500 de grădinițe, frecventate de 110 000 de copii, în special în zonele rurale. Cu siguranță, pasagerii care utilizează transportul urban au observat modernizările – în multe orașe fondurile europene au fost utilizate pentru achiziționarea de noi tramvaie și autobuze. Tot mai mulți oameni devin conștienți de multiplele schimbări pozitive care se produc în țara noastră datorită fondurilor europene, precum și de faptul că banii le fac viețile cotidiene mai ușoare, ei putând observa efectele proiectelor europene peste tot în jurul lor.

▶ PIB-ul pe cap de locuitor în regiunea Mazowieckie (Varșovia) se apropie în prezent de nivelul celui din UE; prin urmare, această regiune nu va mai fi eligibilă în cadrul programelor destinate regiunilor mai slab dezvoltate. Cum s-a ajuns la acest rezultat? Vor exista modificări în ceea ce privește utilizarea fondurilor în cursul următoarei perioade de programare?

Nu trebuie să uităm că rezultatele bune ale regiunii în ansamblul său au fost realizate datorită capitalei, Varșovia. Regiunea Mazowieckie este prima regiune din Polonia care a depășit pragul de 75 % din PIB pe cap de locuitor pentru regiunile UE. Prin urmare, este pentru prima dată când Polonia se va folosi de sprijinul destinat altor două categorii de regiuni. În următoarea perioadă de programare, ne propunem ca o proporție mai însemnată (aproximativ 60%) din programul regional pentru regiunea Mazowieckie să fie

Elżbieta Bieńkowska
Ministrul dezvoltării regionale, Polonia

„ Nu există nicio îndoială că succesul economic al întregii țări depinde de succesul fiecăreia dintre regiunile sale. ”

finanțată din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR). Cota din Fondul social european gestionată la nivel regional va fi identică cu aceea din celelalte regiuni. Restul resurselor din FEDR (aproximativ 40%) și din FSE (aproximativ 25%) vor fi consacrate în mod special utilizării în cadrul unor proiecte separate sau măsuri specifice din cadrul programelor naționale.

► **Programul operațional „Infrastructură și mediu”, cu un buget de aproximativ 30 de miliarde de euro, este cel mai mare din istoria fondurilor structurale. Care sunt avantajele și dezavantajele unui program de o asemenea dimensiune? Întrevedeți existența unor programe naționale mai autonome în următoarea perioadă de programare?**

Într-adevăr, cel mai mare flux de fonduri UE va intra în Polonia prin programul „Infrastructură și mediu”. În prezent, peste 1800 de proiecte cofinanțate în cadrul acestui program sunt puse în aplicare în întreaga țară. Apă curată, noi centre de cultură, instituții moderne de învățământ superior, spitale mai bine dotate și drumuri mai sigure – aceasta este doar o selecție a rezultatelor lucrărilor realizate în cadrul programului „Infrastructură și mediu”. Prin nenumăratele și diversele investiții pe care le facem, venim în întâmpinarea unor nevoi specifice și soluționăm probleme specifice ale locuitorilor din întreaga țară. Ne așteptăm ca programul să continue în următoarea perioadă de programare. Acesta se va concentra în primul rând asupra unor aspecte legate de

protecția mediului și combaterea schimbărilor climatice, precum și adaptarea la acestea și, de asemenea, în domeniul transporturilor și securității energetice.

► **Programul „Dezvoltarea Poloniei de Est” cuprinde cinci regiuni. Sunteți optimistă în privința acestor programe multiregionale?**

Programul „Dezvoltarea Poloniei de Est” asigură sprijin celor mai importante investiții pentru dezvoltarea acestei regiuni. Am alocat aproximativ 11 miliarde PLN acestui program. Fondurile UE sunt utilizate pentru construirea de parcuri tehnologice, incubatoare industriale și centre de servicii pentru investitori, toate acestea sprijinind antreprenorii în administrarea întreprinderilor lor. Datorită noilor rute ocolitoare, traficul de tranzit este deviat din zona de centru a orașelor. În total, vor beneficia de finanțare aproximativ 20 de noi rute ocolitoare și sute de kilometri de drum rutier în Polonia de Est. Instituțiile de învățământ superior din această zonă au înregistrat la rândul lor beneficii însemnate. În jur de 100000 de studenți utilizează noua infrastructură universitară. Consider că aceste regiuni din estul Poloniei necesită în continuare finanțare UE. În cadrul ministerului elaborăm un nou proiect de program pentru Polonia de Est pentru perioada 2014-2020. Mai mult, aceste regiuni vor fi beneficiarele programelor naționale și, de asemenea, vor gestiona propriile programe operaționale regionale.

Construcția unui nou tronson din autostrada A1

Gazoductul Włocławek-Gdynia

„Tot mai mulți oameni devin conștienți de multiplele schimbări pozitive care se produc în țara noastră datorită fondurilor europene, precum și de faptul că banii le fac viețile cotidiene mai ușoare, ei putând observa efectele proiectelor europene peste tot în jurul lor.”

►Va crește rolul regiunilor în următoarea perioadă de programare?

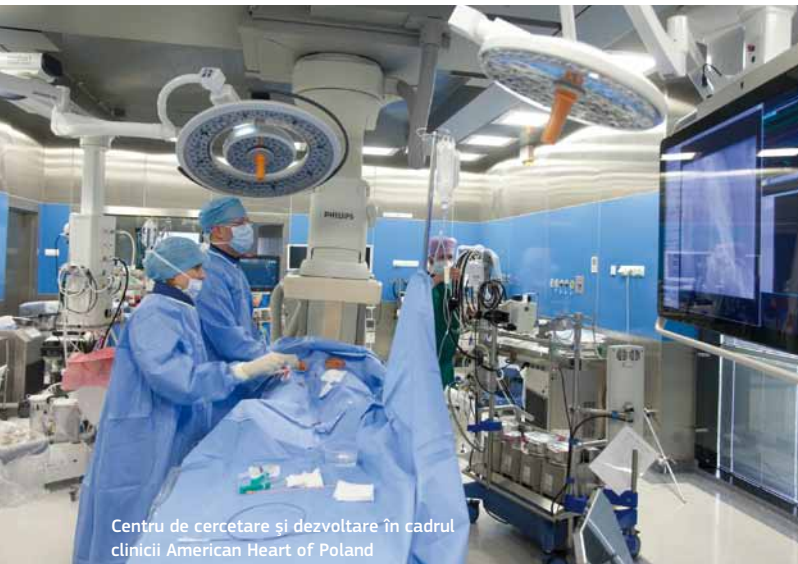
Fără îndoială, regiunile vor avea un rol mai însemnat în cursul următoarei perioade de programare. În mod sigur, acestea vor dispune de fonduri mai importante. Într-o mare măsură, autoritățile regionale vor fi cele care vor decide cum să aloce exact fondurile UE. Ministerul Dezvoltării Regionale nu face decât să elaboreze orientări de ordin general pentru noua perioadă de programare.

►Care sunt principalele dumneavoastră priorități în perioada de programare 2014-2020?

În perioada 2014-2020, politica de coeziune va suferi modificări în vederea sprijinirii investițiilor cu cel mai însemnat efect de multiplicare asupra economiei. În conformitate cu obiectivele strategiei Europa 2020, anticipăm o creștere considerabilă a cheltuielilor în domeniul cercetării științifice, dezvoltării tehnologice, inovării și întreprinderilor. Economia cu emisii reduse de carbon va deveni, de asemenea, mult mai importantă. Guvernele regionale vor dispune de fonduri mai mari decât în prezent. Persoanele care vor demara o afacere sau măsurile destinate îmbunătățirii echilibrului dintre viața profesională și viața personală, precum înființarea de grădinițe la locul de muncă sau utilizarea muncii

Studiourile de film Alvernia

Centru de cercetare și dezvoltare în cadrul clinicii American Heart of Poland

Noi autobuze în Białystok

la distanță, vor beneficia de sprijin sporit. Dezvoltarea transportului durabil va continua să dețină cota cea mai însemnată. Vor fi alocate sume atât pentru dezvoltarea infrastructurii, cât și pentru conexiunile rutiere și feroviare și, de asemenea, pentru investițiile în domeniul protecției mediului și energiei, în special al energiei „verzi”.

► **Polonia deține președinția grupului Visegrad până în iulie 2013. Ce presupune acest lucru și în ce mod influențează viitorul politicii de coeziune?**

Am preluat președinția grupului Visegrad la 1 iulie 2012 și vom deține această poziție timp de un an. Președinția noastră intervine într-un moment cheie, legat de finalizarea negocierilor privind forma viitoare a bugetului UE. În cooperare cu Republica Cehă, Slovacia și Ungaria, precum și cu Slovenia, am ajuns la o poziție V4 comună privind politica de coeziune pentru perioada 2014-2020. La 12 octombrie în Katowice, miniștrii din aceste țări au adoptat o declarație comună privind cele mai importante aspecte legate de procesul de negociere a viitoarei politici de coeziune. Suntem hotărâți să menținem politica de coeziune ca politică de dezvoltare în beneficiul tuturor statelor membre și regiunilor UE, cu un impact pozitiv asupra pieței muncii, precum și asupra creșterii, inovării și competitivității economiei europene. Declarația comună are o contribuție importantă la dezbateră de la nivelul UE, prezentând poziția

comună a țărilor din această parte a Europei privind conceperea și principiile de funcționare pe viitor a politicii de coeziune în noua perioadă de programare.

► **AFLAȚI MAI MULTE**

http://www.mrr.gov.pl/ENGLISH/Strony/main_mrr_eng.aspx

► SPECIALIZAREA INTELIGENTĂ

► MOTORUL VIITOAREI CREȘTERI ECONOMICE ÎN EUROPA

O componentă-cheie a eforturilor Europei de sprijinire a statelor membre și regiunilor în vederea găsirii unei ieșiri din recesiune este specializarea inteligentă – o strategie inovatoare de transformare economică la nivel local.

Actuala criză economică a evidențiat o nevoie clară de a reechilibra finanțele publice la nivel național, regional și local. Prudența în materie de cheltuieli nu ar trebui să genereze o reducere a investițiilor în capitalul social, inovare și cercetare, întrucât acestea sunt elementele de bază care pot stimula o revenire a creșterii.

Inovarea reprezintă una dintre prioritățile-cheie ale proiectului de reformare a politicii regionale pentru perioada 2014-2020, deoarece inovarea joacă un rol esențial în oferirea aceluși impuls atât de necesar creșterii și, în consecință, creării de locuri de muncă mai numeroase și mai bune.

Totuși, nu toate investițiile în cercetare și inovare sunt la fel de eficiente în ceea ce privește efectele creșterii pentru găsirea unei ieșiri din recesiune și depășirea crizei economice. Nu toate statele membre și regiunile pot excela în toate domeniile științei și inovării, însă fiecare țară și regiune are potențialul de a excela într-un anumit domeniu. Nu toate țările și regiunile dispun de masa critică necesară de întreprinderi și instituții de cercetare, precum și de suficient capital social pentru asigurarea unei cooperări eficiente în rândul acestor actori în materie de inovare în vederea reușitei în cadrul concurenței existente la nivel global pentru dobândirea de cote de piață sau pentru conturarea de noi piețe. Iar în perioade de resurse publice limitate nu pot beneficia de finanțare toate proiectele individuale promițătoare în materie de cercetare și inovare.

Specializarea inteligentă este calea de a merge înainte. Aceasta presupune creștere economică combinată cu cheltuirea prudentă a finanțelor publice, fiind cunoscută și sub denumirea de „growthsterity” (creștere+austeritate). Prin urmare, specializarea inteligentă este o acțiune-cheie în cadrul inițiativei emblematice „O Uniune a inovării” aflată pe agenda Europa 2020 pentru creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.

Specializarea inteligentă presupune ca un stat membru sau o regiune să selecteze un număr limitat de priorități, ținând cont de propriile atuuri și de avantajele comparative și de

locul unde există cel mai ridicat potențial pentru un impact de durată. Această abordare va sprijini regiunile în cunoașterea adevăratului lor potențial de inovare și în reorientarea structurilor lor industriale și de cercetare către ramurile industriale și serviciile emergente și către piețele internaționale. Scopul specializării inteligente este acela de a transforma economiile pe direcția unei valori adăugate sporite și a unui număr mai mare de activități competitive.

” **Cercetarea este transformarea banilor în cunoștințe. Inovarea este transformarea cunoștințelor în bani.** ”

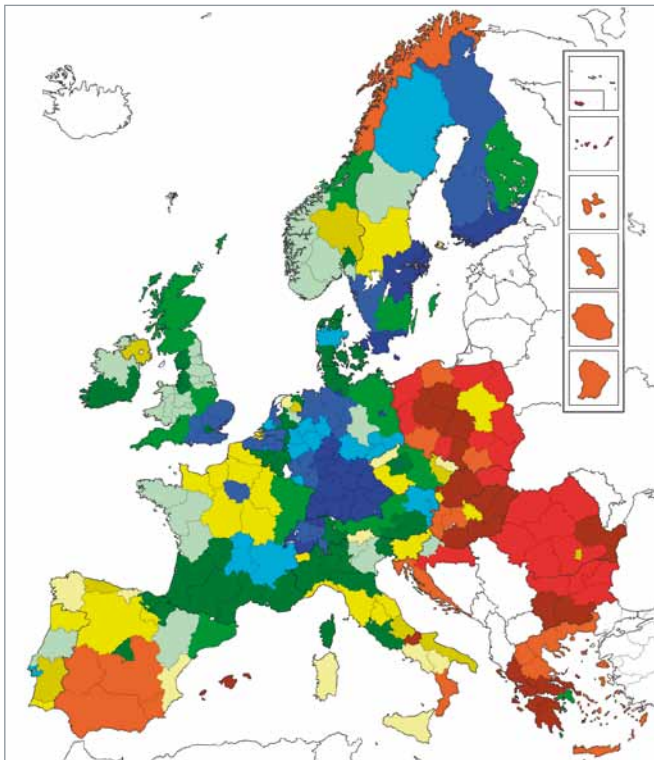
Geoffrey Nicholson – 3M (3M se situează pe locul al treilea în cadrul studiului din 2012 al Booz & Company „Topul 1000 al inovării la nivel global” și abia pe locul 86 în ceea ce privește cheltuielile în domeniul cercetării și dezvoltării)

Specializarea inteligentă este o abordare pe care Comisia Europeană o consolidează în cadrul programelor politicii sale de coeziune. Elaborarea de strategii în materie de cercetare și inovare bazate pe conceptul de specializare inteligentă este una dintre condițiile esențiale pentru accesarea fondurilor structurale începând din 2014.

Ce este specializarea inteligentă?

Pe scurt, specializarea inteligentă se referă la o nouă generație de politici în materie de cercetare și inovare care merg dincolo de investițiile în cercetare și dezvoltare și de consolidarea capacității generale de inovare. O strategie de specializare inteligentă este diferită de o strategie obișnuită de inovare prin faptul că:

- Baza sa teoretică nu ia în considerare numai aspectele tipice legate de cercetare și aptitudini, ci și toate atuurile, de exemplu localizarea geografică, structura populației, clima, resursele naturale, precum și aspectele legate de cerere, de exemplu nevoile societății, potențialii clienți, inovarea la nivelul sectorului public. Aceasta va încuraja o țară sau o regiune să îmbine know-how-ul său unic și capacitatea sa de producție în vederea unor noi combinații și inovații.

▶ Tabloul de bord al inovării la nivel regional în 2012

■ LIDERI ÎN DOMENIUL INOVĂRII – NIVEL RIDICAT	■ INOVATORI MODERAȚI – NIVEL RIDICAT
■ LIDERI ÎN DOMENIUL INOVĂRII – NIVEL MEDIU	■ INOVATORI MODERAȚI – NIVEL MEDIU
■ LIDERI ÎN DOMENIUL INOVĂRII – NIVEL REDUS	■ INOVATORI MODERAȚI – NIVEL REDUS
■ ȚĂRI CARE ȚIN PASUL – NIVEL RIDICAT	■ INOVATORI MODEȘTI – NIVEL RIDICAT
■ ȚĂRI CARE ȚIN PASUL – NIVEL MEDIU	■ INOVATORI MODEȘTI – NIVEL MEDIU
■ ȚĂRI CARE ȚIN PASUL – NIVEL REDUS	■ INOVATORI MODEȘTI – NIVEL REDUS

▶ AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/index_ro.htm

- Specializarea inteligentă nu este o decizie de sus în jos, ci una elaborată și pusă în aplicare în cadrul unui proces dinamic de descoperire antreprenorială care implică principalele părți interesate într-o formă de conducere prin colaborare.
- Aceasta are o perspectivă globală asupra potențialelor avantaje competitive și piețe, precum și un potențial de cooperare cu inovatorii dincolo de granițele geografice.
- Aceasta nu pune accentul pe generarea de noi cunoștințe oriunde, ci recomandă stocarea cunoștințelor și tehnologiilor existente în vederea inovării în toate formele posibile, inclusiv, printre altele, cele organizaționale, de marketing, generate de utilizator și inovare socială.
- Aceasta constă în stabilirea priorităților în perioade de resurse limitate și orientarea investițiilor asupra avantajelor comparative pentru a acumula masă critică și a excela astfel prin diferențierea țării sau regiunii respective de altele.
- Specializarea inteligentă nu se referă la alegerea câștigătorilor în ceea ce privește sectorul sau tehnologia, ci la schimburi încruciate între și în rândul sectoarelor și tehnologiilor. În cazul unor regiuni, crearea de clustere poate oferi un punct de plecare pentru crearea

de legături intersectoriale și externalizarea cunoștințelor, atât în interiorul regiunii, cât și în afara acesteia, cu alte regiuni.

Modalități de elaborare a strategiilor de specializare inteligentă

Pentru a merge pe calea specializării inteligente este necesară o idee clară cu privire la punctele forte și punctele slabe ale unei țări sau regiuni, în combinație cu o conducere puternică și o viziune comună în rândul părților interesate din domeniul inovării.

Cheia identificării domeniilor în care o țară sau o regiune deține un potențial de a se diferenția și de a fi mai competitivă decât altele reprezintă un „un proces de descoperire antreprenorială”. Procesul de descoperire antreprenorială constă în dezvoltarea de soluții creative la probleme, prin combinarea atuurilor și a noilor parteneri, asumarea de riscuri, experimentare, căutarea de noi idei de-a lungul lanțului valoric sau în vederea pătrunderii în cadrul a noi lanțuri valorice. De asemenea, acest proces constă în a nu pierde niciodată din vedere scopul ultim al inovării: aducerea unor soluții inovatoare pe piață și, astfel, generarea de creștere și locuri de muncă.

Întreprinderile se află în mod evident în cea mai bună poziție de a identifica noile oportunități care vor contribui la descoperirea specificului de producție al unei țări și identificarea viitoarelor domenii ale cercetării și dezvoltării, precum și ale inovării. Problema este cum să le cooptăm în acest proces de elaborare a strategiilor.

Un alt aspect este legat de posibilitățile de a evita să se acorde atenție numai marilor actori consacrați și clienților fideli, în detrimentul tinerilor antreprenori, IMM-urilor, întreprinderilor nou înființate sau chiar întreprinderilor nonprofit care ar putea deține cheia acestei ieșiri din anonimat. Combinarea sectoarelor de producție cu cele de servicii poate

” **Strategiile de specializare independentă urmăresc să sprijine experimentul și noile domenii de activitate și să adapteze politicile în funcție de concluziile desprinse în urma acestor experimente. Specializarea inteligentă necesită o coordonare eficientă și activă a intervențiilor politicilor (de exemplu mixul de politici și alinierea instrumentelor de politică, cum ar fi politicile referitoare la centrele de întreprinderi) în vederea asigurării unei coordonări strategice. Aceasta necesită, de asemenea, viziuni pe termen mai lung din partea factorilor de decizie politică, dar și din partea diverselor părți interesate, inclusiv din partea întreprinderilor. În același timp, se reflectă urgența luării unor decizii grele în perioade dificile de tranziție și în contextul unor constrângeri bugetare severe.**”

”Creația comună reprezintă o abordare legată de implicarea mult mai directă a cetățenilor, a întreprinderilor și a altor beneficiari cheie ai serviciilor publice în procesul de inovare. Aceasta pune accentul nu numai pe înțelegerea provocărilor actuale, ci și pe crearea unui nou viitor împreună cu oamenii, nu pentru oameni.”

Christian Bason – Director al unității daneze de inovare MindLab

deschide porțile unor modele antreprenoriale complet noi și unui nou dinamism economic într-o țară sau o regiune.

Organizațiile de cercetare, universitățile, sectoarele creative, organismele publice și societatea civilă joacă toate un rol în acest proces. Împreună, acestea se află în cea mai bună poziție de a descoperi domeniile în care o regiune are toate șansele să exceleze în funcție de capacitățile existente și de elementele productive. Este posibil ca sondarea cantitativă a satisfacției să nu fie de ajuns, deoarece aceste sondaje nu fac decât să ofere o perspectivă retrospectivă, iar nu idei creative inovatoare, cum este cazul proceselor de creație comună.

Situația actuală la nivelul regiunilor

O evaluare a situației de la nivel regional realizată de Institutul pentru Studii Tehnologice Prospective (IPTS) arată că regiunile se confruntă în general cu dificultăți în ceea ce privește elaborarea unei perspective globale și a unei dimensiuni orientate spre exterior.

Este în mod evident necesar ca regiunile să pună accentul pe potențialele lor viitoare atuuri. Iar acestea trebuie percepute în termeni internaționali, nu doar naționali sau regionali.

Regiunile trebuie să facă alegeri bine gândite și documentate și să nu cheltuiască fondurile la un nivel superficial, fără un impact real. În prezent, prioritățile la nivelul regiunilor sunt adesea foarte generale și, prin urmare, au un impact redus și se pare că se pune un accent prea mare pe industriile prelu-crătoare, iar nu pe sectoarele și serviciile emergente.

Măsurile legate de stimularea cererii și accesul pe piață sunt în continuare slab utilizate, alături de sprijinul pentru consolidarea capacităților de cercetare și inovare și persistă o lipsă a coordonării la nivelul administrațiilor naționale și regionale.

SPRIJIN DIN PARTEA PLATFORMEI S3

Elaborarea strategiilor de cercetare și inovare pentru specializarea inteligentă reprezintă o sarcină solicitantă, în special în țări fără o tradiție prea veche în materie de elaborare de politici de inovare cu implicarea părților interesate sau experiență în ceea ce privește punerea în aplicare și evaluarea acestora. Strategiile respective pot constitui chiar o provocare pentru țări cu ecosisteme funcționale de inovare, deoarece există o cerință în sensul stabilirii priorităților și luării deciziilor dificile. Prin urmare, Comisia a creat instrumente care sprijină statele membre și regiunile în dezvoltarea propriilor strategii în materie de specializare independentă. Platforma de specializare inteligentă (Platforma S3), găzduită de Institutul pentru Studii Tehnologice Prospective (IPTS – una din cele șapte instituții care fac parte din Centrul Comun de Cercetare al UE), s-a implicat îndeaproape în elaborarea conceptului de specializare inteligentă și implicațiile acestuia. Platforma asigură colegilor și experților consiliere, acces la materialele statistice, orientări și asistență metodologică, exemple de bune practici și instrumente de învățare reciprocă. Platforma S3 numără în prezent mai bine de 100 de regiuni membre și două state membre (Slovacia și Lituania). Aceasta organizează, printre altele, ateliere, sesiuni de formare și evaluări inter pares în rândul factorilor de decizie politică, care contribuie la elaborarea strategiilor de cercetare și inovare pentru specializarea inteligentă (RIS3).

▶ AFLAȚI MAI MULTE
<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home>

▶ ITALIA LA RĂSCRUCHE

În septembrie 2012, Comisia Europeană a organizat un atelier în localitatea Bari, pe tema specializării inteligente în regiunile din Italia. Scopul acestui atelier a fost acela de a disemina informații privind conceptul de specializare inteligentă și punerea în aplicare a acestuia în rândul factorilor de decizie de la nivel național și regional, al creatorilor de strategii și al autorităților de gestionare a fondurilor UE, cu accent asupra perioadei de programare 2014-2020.

Evenimentul a fost unul dintr-o serie de seminarii cu rol de impulsioneare, organizate în întreaga UE pentru stimularea trecerii către specializarea inteligentă.

Atelierul de la Bari a reprezentat din mai multe privințe un punct de referință pentru răspunsul Italiei la obiectivele strategiei Europa 2020. Fără îndoială, numai printr-un efort comun se poate găsi o cale de creștere a competitivității Italiei.

Italia, asemenea mai multor alte țări, se află în prezent la o răscruce. Restabilirea sustenabilității financiare, a creșterii și prosperității pentru cetățeni depinde de deciziile extrem de importante luate în prezent.

Toate regiunile italiene se situează sub media UE 27 în ceea ce privește procentul din PIB cheltuit pe cercetare și inovare.

În ultimii 10-15 ani, țara a fost afectată de o creștere sub medie și de o competitivitate în scădere. În prezent, au loc reforme structurale care urmăresc să pună capăt stagnării economice.

Specializarea inteligentă este considerată a fi capabilă de catalizarea acestor eforturi.

”Specializarea inteligentă este deosebit de necesară în această perioadă de criză economică, când bugetul public s-a redus în mod dramatic. Aceasta reprezintă cea mai bună modalitate (dacă nu chiar singura) de optimizare a beneficiilor în materie de cercetare și inovare ale investițiilor publice. Principalul impact așteptat este acela al creșterii și succesului în sectoarele în care economia noastră regională poate fi competitivă pe piețele globale, putând chiar să schimbe (și să modernizeze) modelul regional de producție. Principalele dificultăți pe care le întrevădem sunt cele generate de opțiuni: este dificil pentru managerii publici să opteze pentru concentrarea resurselor pe câteva priorități, lăsând restul elementelor oarecum «neasistate» și sunt așteptate mari presiuni din partea multor sectoare. Implicarea întregii societăți civile în acest proces prin intermediul unui sistem foarte deschis de guvernare care implică toate părțile interesate va reprezenta o provocare mai degrabă decât o dificultate. Specializarea inteligentă nu se referă la găsirea unei soluții uniforme aplicabile în toate cazurile. Dimpotrivă, soluția trebuie să fie specifică fiecărui teritoriu, țări sau regiuni, ținând cont de propriile atuuri și puncte forte. Aceasta constă în a te specializa în ceea ce știi să faci cel mai bine și în a te diferenția de ceilalți, a găsi nișele de piață pe care ești lider la nivel mondial.”

DI Gregorio Muñoz Abad – Comisar Adjunct pentru Știință și Tehnologie, Administrația Regională Castilla y León

” Specializarea inteligentă va permite organismelor publice-private să își identifice domeniile de expertiză, ceea ce poate fi chiar mai promițător, deoarece acestea se bazează pe o masă critică de relații între sectorul cercetării și cel industrial și fac posibile sinergiile și acțiuni complementare cu alte domenii la nivel național și comunitar. Dinamica strategiei este cel mai important aspect care trebuie avut în vedere. Un sistem bine definit de monitorizare și evaluare *ex ante* și o bună structură de guvernare și dialog cu partenerii instituționali și socio-economici pot asigura o contribuție utilă pentru soluționarea acestor probleme. În timp ce natura specializării inteligente poate fi diferită de la o regiune la alta și de la un domeniu de specializare la altul, metoda de elaborare și monitorizare a acestui răspuns este universală și validă pentru întreaga Europă”.

Adriana Agrimi – Regione Puglia

Investiții în inovare

În întreaga Europă există regiuni dinamice alături de regiuni și țări care se confruntă cu probleme serioase de competitivitate și cu un retard de productivitate.

Această situație se aplică și în cazul Italiei. Într-adevăr, criza economică a evidențiat erodarea structurală a competitivității și deficitul de inovare al multor regiuni din Italia, atât al celor mai slab dezvoltate din sud, cât și al zonelor mai puternic dezvoltate din centru și din nord la un nivel alarmant.

Aproximativ 20 de miliarde de euro urmează să fie cheltuite în domeniul inovării în Italia, din care 15 miliarde de euro vor fi canalizate către cele patru regiuni de convergență, și anume Campania, Calabria, Sicilia și Puglia.

Cu toate că prin aceasta se vor dubla cheltuielile curente, se pune în mod serios întrebarea dacă aceste teritorii vor fi capabile să absoarbă resursele. De fapt, în timp ce anumite regiuni italiene sunt destul de avansate, în regiunile de convergență (viitoarele regiuni „slab dezvoltate”), multe programe depun deja mari eforturi pentru absorbția fondurilor disponibile.

Această realitate se aplică mai ales în ceea ce privește resursele alocate pentru cercetare și inovare. Având în vedere că probabilitatea ridicată ca sumele disponibile pentru acest domeniu să crească în cadrul viitoarelor programe, provocarea principală este aceea de a dezvolta o capacitate suficientă de elaborare și punere în aplicare a unor strategii și programe eficiente.

Platforma S3 a IPTS poate juca rolul unui instrument de facilitare a transformărilor necesare, iar regiunile italiene au fost puternic încurajate să adere la această platformă și să beneficieze de avantajele sprijinului oferit.

Promovarea convergenței

Autoritățile italiene planifică instituirea unui comitet-pilot la nivel regional responsabil de crearea de strategii de specializare inteligentă pentru fiecare regiune în parte și de sprijinirea promovării convergenței și competitivității.

Odată cu punerea în aplicare a acestor strategii, va fi necesar ca regiunile să își prezinte „în mod creativ” prioritățile. De asemenea, acestea vor trebui să își definească poziția în raport cu alte regiuni și să identifice care este avantajul lor comparativ.

Implicarea capitalului privat este un factor important și va reprezenta un indicator vizibil al succesului politicilor. Va fi necesară conceperea unor mecanisme care să recompenseze proiectele cofinanțate și să faciliteze implicarea actorilor financiari din mediul privat.

Politicile de achiziții publice vor trebui să fie reorientate către inovare, ceea ce implică un mai mare angajament față de criteriile legate de inovare în cadrul procedurilor de selecție.

Indicatorii vor trebui să fie concepuți astfel încât aceștia să fie relevanți și monitorizați în mod flexibil și fiabil.

Strategiile regionale vor trebui să utilizeze cu precădere instrumentele analitice adecvate pentru a face alegeri în întregime „bazate pe dovezi”.

Va fi necesară conceperea unui sistem de gestionare a cunoștințelor care să poată capta cunoștințele din cadrul proiectelor și alimenta procesul de învățare.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

Concluziile seminarului de la Bari:

<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/past-events>

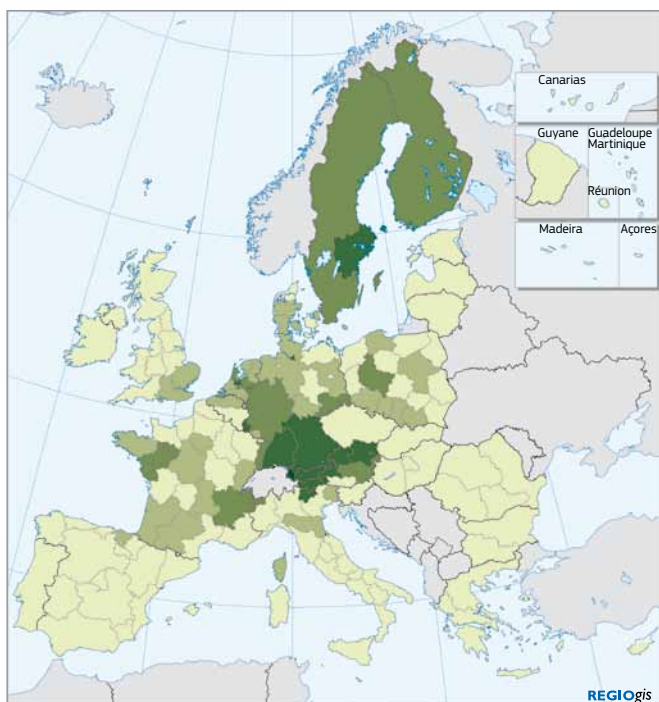

▶ CALITATEA VIETII ÎN REGIUNILE DEZVOLTATE ÎN POFIDA MARASMULUI ECONOMIC

Sondajul Eurobarometru „O vedere dinspre regiuni”, realizat în numele Comisiei Europene, relevă, așa cum era predictibil, o imagine generală sumbră. Cu toate acestea, există și rezultate surprinzătoare și încurajatoare.

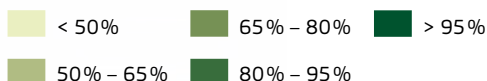
Probabil că nu este surprinzător faptul că în plină criză economică de amploare, aproximativ 75% din persoanele interviuate din regiunile UE sunt pesimiste cu privire la perspectivele pentru viitor, însă există diferențe surprinzătoare între regiuni și rezerve semnificative de optimism.

În cadrul sondajului au fost intervievați telefonic peste 50000 de persoane între 20 august și 15 septembrie 2012; câte 300 de persoane din fiecare regiune. Alegerea persoanelor interviuate s-a făcut în urma unei selecții aleatorii a numerelor de telefon (fix sau mobil). Sondajul a fost realizat în 170 de regiuni UE, acoperind întregul teritoriu al Uniunii Europene. Alegerea regiunilor sondate s-a făcut pe baza unui model hibrid NUTS1/NUTS2.

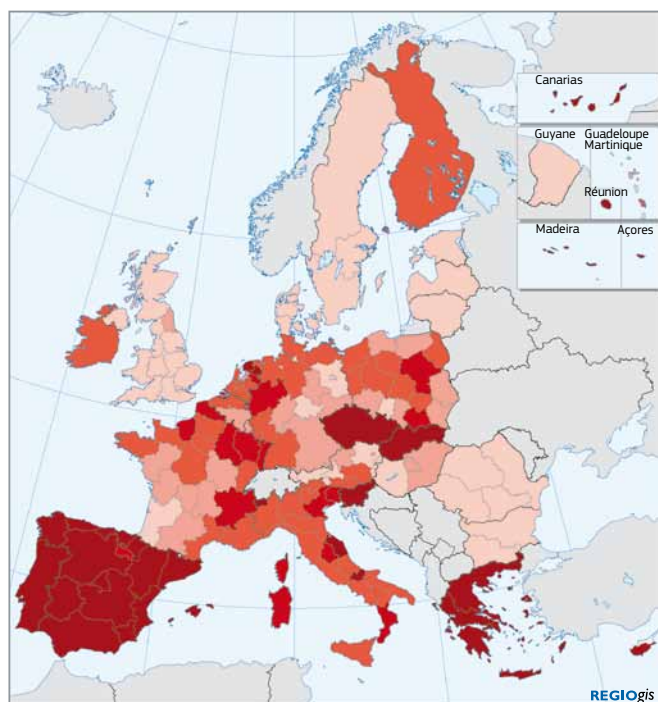

▶ Situația economiei în regiune

% CELOR CARE AU RĂSPUNS CĂ ESTE „BUNĂ”

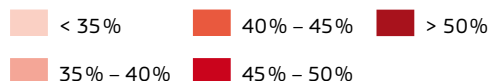

Sursa: Sondajul Eurobarometru Flash 356

▶ Previziuni legate de situația economică din regiune

% CELOR CARE AU RĂSPUNS CĂ „S-A ÎNRĂUȚĂȚIT”

Sursa: Sondajul Eurobarometru Flash 356

Situația actuală

Întrebați ce părere au cu privire la situația economică actuală din regiunea lor, în 110 din cele 170 de regiuni sondate, peste 50% dintre respondenți consideră că situația lor nu este una bună. În același timp, au existat unele contraste notabile, 96% dintre austriecii din Vorarlberg fiind de părere că economia lor se află pe o traiectorie bună, în timp ce în localitatea Continente din Portugalia numai 4% dintre respondenți sunt de această părere.

Perspectivă pentru viitor

Întrebați cum se așteaptă să evolueze situația economică în următoarele 12 luni, în 125 din 170 de regiuni respondenții sunt foarte pesimiști în privința viitorului.

În general, aproximativ 45% sunt de părere că situația a rămas neschimbată, în timp ce 42% consideră că aceasta se va înrăutăți. Doar 10% prevăd o oarecare îmbunătățire.

Totuși, Suedia, Danemarca, Letonia, Estonia și Bulgaria au dat dovadă de o doză relativ mare de optimism. Spre deosebire de acestea, gradul de negativism din Grecia, Cipru, Republica Cehă, Slovacia, Slovenia și Portugalia a fost extrem de ridicat.

Este posibil ca rezultatele în cauză să aibă implicații strategice pentru utilizarea fondurilor structurale europene și pentru direcționarea acestora, astfel încât să se ia în calcul aceste diferențe.

Aspecte prioritare

Întrebați care sunt principalele două probleme cu care se confruntă regiunea lor, un procent ridicat de 55% dintre respondenți au menționat șomajul, în timp ce 31% au indicat situația economică.

Aspectele legate de mediu, cu toate că au rămas o prioritate, sunt trecute în umbră de preocupările legate de șomaj și de scăderea economică, în timp ce „exodul de creiere” ridică motive mai mari de îngrijorare (15%) decât imigrația (12%). Mediul nu a înregistrat mai mult de 8%, iar criminalitatea 17%.

În 113 din cele 170 de regiuni, șomajul a fost menționat ca fiind principala problemă de către peste jumătate din respondenți, acesta fiind și răspunsul a peste 70% dintre cei intervievați în 46 de regiuni, și anume: 15 regiuni din Spania, 12 din Franța, șapte din Italia, șapte din Polonia, două din Portugalia și una din Regatul Unit, precum și întreaga Slovacie și Ungarie.

Din nou, există unele diferențe semnificative, 91% dintre respondenți indicând șomajul ca fiind una din cele mai importante două probleme în Warminsko-Pomorskie (PL) și numai 11% în Yorkshire și Humber (Regatul Unit).

Calitatea vieții

În pofida pesimismului general, europenii sunt în general foarte optimiști în ceea ce privește calitatea vieții din regiunea lor, o medie de 70% răspunzând că este „bună” și doar 28% răspunzând că este „proastă”.

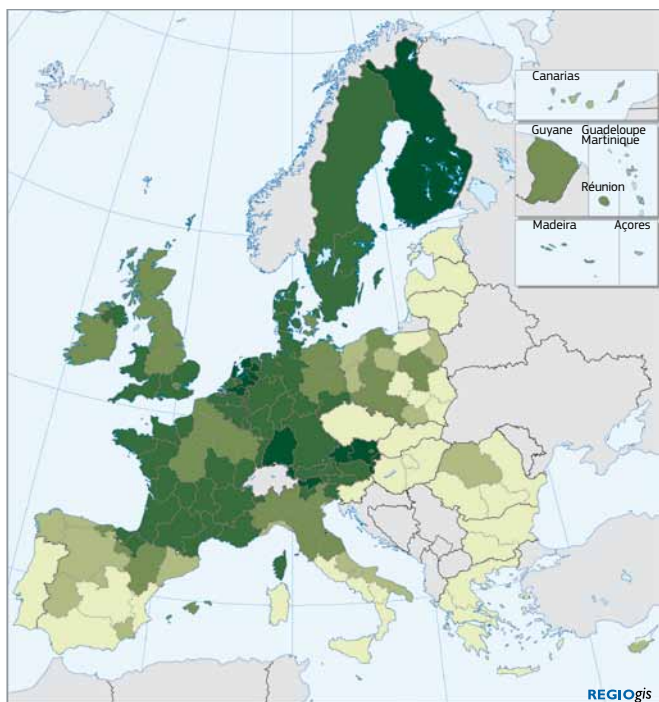
În 137 din cele 170 de regiuni sondate, peste jumătate din respondenți consideră că în regiunea lor calitatea vieții este „bună”.

Cei mai mulțumiți sunt cetățenii austrieci, finlandezi, luxemburghezi, olandezi și suedezi. Toate regiunile acestor țări au înregistrat niveluri de satisfacție („bună”) de peste 90%.

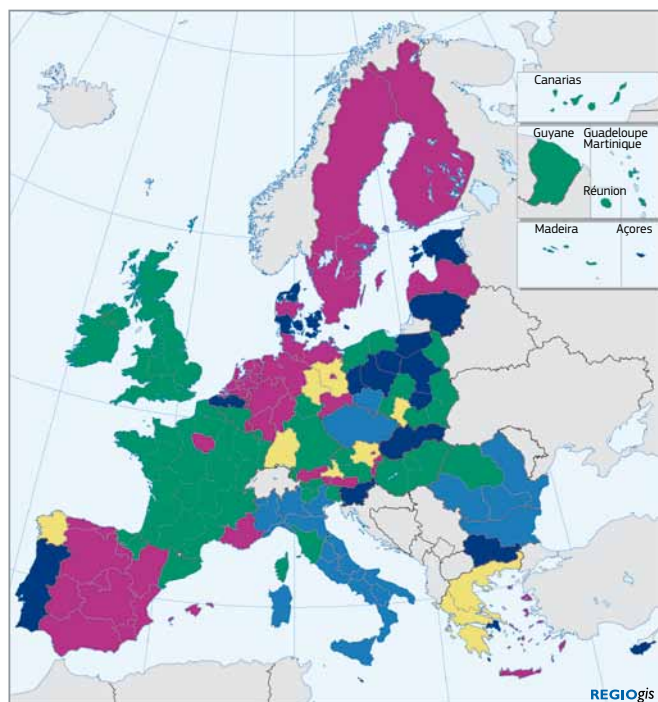
►Care considerați că sunt cele mai importante două probleme cu care se confruntă (regiunea dumneavoastră) la momentul actual? (max. 2 răspunsuri)

	CEL MAI RIDICAT/ CEL MAI SCĂZUT	MEDIU
1. Șomajul	91% / 16%	61%
2. Situația economică	67% / 13%	32%
3. Sistemul de sănătate	59% / 4%	20%
4. Persoanele și/sau întreprinderile care părăsesc regiunea	48% / 1%	14%
5. Sistemul de educație	59% / 1%	14%
6. Criminalitatea	58% / 2%	13%
7. Imigrația	53% / 0%	11%
8. Mediul	22% / 0%	6%

Sursa: Sondajul Eurobarometru Flash 356 „O vedere dinspre regiuni”

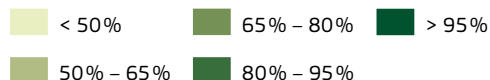
© Asociația EuroGeographics pentru frontiere administrative

© Asociația EuroGeographics pentru frontiere administrative

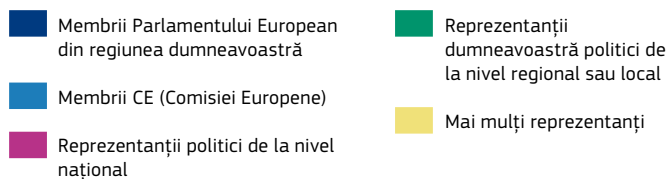
▶ Calitatea vieții în regiune

% CELOR CARE AU RĂSPUNS CĂ ESTE „BUNĂ”

Sursa: Sondajul Eurobarometru Flash 356

▶ Cei mai în măsură să explice care este impactul politicilor europene asupra vieții cotidiene a cetățenilor

Sursa: Sondajul Eurobarometru Flash 356

În special în Drenthe (NL) și în Vorarlberg (AT), nivelul de satisfacție în materie de calitate a vieții în regiune a atins 99%.

În schimb, în Közép-Magyarországi din Ungaria, 81% consideră că au o calitate a vieții „proastă”; la fel și 70% din persoanele intervievate din Campania (IT), Continente (PL) și Slovenia, în ansamblul său.

Întrebați cum se așteaptă să evolueze calitatea vieții în următoarele 12 luni, perspectiva pare mai puțin îngrijorătoare decât situația economică. Au fost identificate perspective negative în regiuni din opt state membre, cu toate că numai în cinci dintre acestea respectivele perspective negative sunt cu adevărat uimitoare: Cipru, Grecia, Spania, Slovenia și Slovacia.

Explicarea UE

Care sunt reprezentanții cei mai capabili să explice care este impactul politicilor UE în viața cetățenilor?

Majoritatea celor intervievați consideră că politicienii lor de la nivel național (20%) sau local (21%) sunt persoanele cele mai capabile să explice impactul politicilor UE. Per ansamblu, 16% îi preferă în acest rol pe reprezentanții lor din Parlamentul European.

Totuși, în Țările de Jos, peste 50% dintre respondenți îi preferă pe reprezentanții lor de la nivel național în poziția de comunicatori UE, în timp ce în Franța și în Regatul Unit, aproximativ 30% îi preferă pe reprezentanții lor de la nivel național sau local pentru explicarea politicilor UE. În cele din urmă, în Danemarca și Malta, peste 30% dintre respondenți au optat pentru membrii Parlamentului European în calitate de comunicatori UE.

În ceea ce privește acest subiect, principala concluzie a sondajului poate fi aceea că toți cei enumerați pot juca rolul de comunicatori UE.

▶ AFLAȚI MAI MULTE
http://ec.europa.eu/health/eurobarometers/index_en.htm

▶ INOVAREA ÎN MATERIE DE DEZVOLTARE REGIONALĂ ȘI URBANĂ

PREMIILE REGIOSTARS 2014

Premiile RegioStars sunt organizate anual de Comisia Europeană pentru identificarea bunelor practici în materie de dezvoltare urbană și regională. Evenimentul își propune să prezinte proiecte originale și inovatoare care pot constitui o sursă de inspirație pentru alte regiuni.

În cadrul ceremoniei din 2014 a premiilor RegioStars, categoriile alese vor fi:

1 ▶ CREȘTERE INTELIGENTĂ

INOVARE ÎN RÂNDUL IMM-URILOR

Proiectele propuse în această categorie vor include la modul ideal scheme sau măsuri care ar putea constitui o sursă de inspirație pentru ca alte autorități publice să elaboreze un mix de politici care să stimuleze inovarea în rândul IMM-urilor. Proiectele ar putea, de exemplu, sprijini crearea de noi legături care să înlesnească apariția unor noi sectoare și transformarea economică în funcție de situația de la nivel local, să stimuleze adoptarea de noi forme de inovare, să dezvolte sprijin financiar inovator pentru IMM-uri și să faciliteze accesul pe piață și adoptarea inovațiilor de către IMM-uri.

2 ▶ CREȘTERE DURABILĂ

CREȘTERE ECOLOGICĂ ȘI CREAREA DE LOCURI DE MUNCĂ CU AJUTORUL BIOECONOMIEI

Politica de coeziune oferă deja nenumărate oportunități autorităților, comunităților și părților interesate de la nivel local și regional în punerea în aplicare a proiectelor în sectorul bioeconomiei. Acțiunile în sprijinul reducerii deșeurilor, crearea unor tehnologii inovatoare cu emisii scăzute de carbon și acțiunile inovatoare în materie de utilizare a bioenergiei sunt câteva exemple de proiecte care ar putea fi înscrise în această categorie.

3 ▶ CREȘTERE FAVORABILĂ INCLUZIUNII

CREAREA DE LOCURI DE MUNCĂ PENTRU TÂNĂRA GENERAȚIE

Această categorie are în vedere proiectele sprijinite din fondurile politicii de coeziune care contribuie la combaterea șomajului în rândul tinerilor. Printre proiectele tipice s-ar putea număra serviciile pentru sprijinirea IMM-urilor, care contribuie la ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor și asistență pentru întreprinderile nou înființate ale tinerilor antreprenori.

4 ▶ CITYSTAR

PROIECTE DE INVESTIȚII ÎN TRANSPORTUL PUBLIC URBAN DURABIL

Această categorie include dezvoltarea unor proiecte la scară largă în domeniul transportului urban durabil și contribuie la asigurarea unor strategii integrate pentru soluționarea multor probleme conexe. Printre proiectele tipice s-ar putea număra, de exemplu, investiții semnificative în sistemele de tramvai sau metrou ori investițiile în platforme intermodale.

5 ▶ PROIECTE MAJORE DE INVESTIȚII

EFICIENȚĂ ENERGETICĂ ȘI ECONOMIE CU EMISII REDUSE DE CARBON

Clădirile sunt responsabile pentru aproximativ 40% din emisiile de CO₂ de la nivelul UE; prin urmare, este esențială îmbunătățirea eficienței energetice în acest sector. Această categorie are în vedere programele regionale, multiregionale și naționale la scară largă, care promovează conștientizarea avantajelor investițiilor în materie de eficiență energetică, stimulează îmbunătățirea eficienței energetice în cadrul proiectelor de locuințe sociale sau de locuințe destinate grupurilor dezavantajate. Proiectele propuse vor fi evaluate în ceea ce privește mobilizarea fondurilor de coeziune, numărul de clădiri reabilitate/m² sau alți indicatori relevanți.

În baza succeselor anterioare

Ediția din 2014 a premiilor RegioStars se va baza pe succesul înregistrat de ediția din 2013, când a fost primit un număr record de 149 de candidaturi din partea promotorilor de proiecte și a regiunilor din întreaga UE. Termenul-limită de depunere a candidaturilor pentru ediția din 2014 a premiilor RegioStars este 19 aprilie 2013.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

Mai multe informații privind categoriile și procedura de depunere a candidaturilor sunt disponibile aici:
http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/regions_for_economic_change/regiostars_en.cfm

▶ CONCURSUL DE FOTOGRAFIE EUROPA ÎN REGIUNEA MEA

Prezentarea activităților de excepție desfășurate în cadrul acestor proiecte în întreaga Europă cu sprijinul finanțării europene și descoperirea însemnătății acestor proiecte pentru comunitățile locale. Acestea au fost obiectivele ineditului concurs de fotografie „Europa în regiunea mea”, lansat vara trecută de DG Politică Regională și Urbană.

Simeon Mitkov, Cristina Dumitru Tăbăcaru, Marek Babula și Boyan Ivanov își ridică premiile din partea comisarului Johannes Hahn

Provocarea: fotografierea unui proiect european, cu includerea unei indicații privind fondurile europene investite – de exemplu, pe un panou sau o plăcuță. Înscrierile se puteau face în cadrul a două categorii: „Proiectul meu”, categorie deschisă beneficiarilor FEDR sau proiectelor finanțate din Fondul de coeziune. De asemenea, categoria „Martor ocular”, deschisă oricărei persoane care remarca o bună oportunitate de fotografiere în propria regiune sau pe parcursul unei călătorii în Europa. Concursul „Europa în regiunea mea” a fost promovat și, în plus, s-a desfășurat în cadrul mijloacelor de comunicare socială, în special prin intermediul unei aplicații Facebook. Fotografiile înscrise în cadrul concursului au fost încărcate pe platforma online, ulterior urmând un proces de votare în vederea preselecției favoriților, decizia finală în selectarea celor doi câștigători din fiecare categorie aparținând unui juriu format din experți.

Cei patru câștigători ai concursului au călătorit la Bruxelles în octombrie în cadrul Open Days, pentru a-și ridica premiile constând în echipament foto în valoare de 1 000 de euro, înmânate de Comisarul pentru politică regională și urbană, Johannes Hahn. În urma succesului înregistrat anul acesta, se preconizează organizarea concursului din nou în 2013, oferindu-le fotografilor în curs de afirmare o nouă șansă de a arăta tuturor ce semnificație are pentru ei „Europa în regiunea mea”.

▶ **1 083**

de fotografii înscrise în concurs din ▶ **27**
de țări

▶ **7 354**
de voturi

▶ **1 088 985**

de vizite pe aplicația platformei de comunicare socială

O creștere cu
▶ **1 075 %**

a traficului de pe pagina de Facebook a Comisiei Europene pe durata concursului și o creștere cu

▶ **18 785**

a numărului de „like-uri” pe pagina respectivă de Facebook

▶ Posterul de la paginile 20-21 este disponibil la cerere în format A1 la adresa: regio-panorama@ec.europa.eu

1. Câștigătoare în cadrul categoriei „Martor ocular”: Cristina Dumitru Tăbăcaru – Proiect: Modernizarea străzii Nicolae Bălcescu – Mioveni, România
2. Câștigătoare în cadrul categoriei „Martor ocular”: Simeon Mitkov – Proiect: Centrul de comunicare „SERDICA” – Sofia, Bulgaria
3. Câștigător în cadrul categoriei „Proiectul meu”: Marek Babula – Proiect: Modernizarea terenului de sport „Sporcik” – Siemianowice Śląskie, Polonia
4. Câștigător în cadrul categoriei „Proiectul meu”: Boyan Ivanov – Proiect: Reconstrucția complexului școlar „N.Y. Vapcarov” – satul Drenovec, Bulgaria

EUROPE IN MY REGION PHOTO COMPETITION 2012

Regional Policy: www.ec.europa.eu/info/regio

▶ ÎN CUVINTE PROPRII

PERSPECTIVE NAȚIONALE ȘI REGIONALE ASUPRA POLITICII DE COEZIUNE

Panorama
salută
contribuțiile
dumneavoastră!

Din nou, revista *Panorama* invită „consumatorii”-cheie de la nivel național și regional ai politicii de coeziune să se facă auziți și să ne ofere feedback în legătură cu politica europeană în acțiune la nivel local, în ceea ce privește atât succesul și realizările curente, cât și pregătirile pentru următoarea perioadă de programare.

Cu peste 270 de regiuni în toate cele 27 de state membre ale UE, fiecare cu propria istorie și cu propriile nevoi economice și culturale, este important ca factorii de decizie politică, administratorii și oficialii de la toate nivelurile să fie conștienți de adevăratul impact al politicii de coeziune la nivel local.

În această ediție, revista *Panorama* prezintă feedbackul din partea a cinci state membre și regiuni care și-au exprimat opiniile privind impactul politicii de coeziune asupra teritoriului și cetățenilor lor. Portugalia și România organizează pregătirile pentru următoarea perioadă de programare 2014-2020, în timp ce regiunile Baden-Württemberg și Schleswig-Holstein prezintă rezultatele înregistrate în perioada 2007-2013. În egală măsură, regiunea Andaluzia prezintă impactul și succesele din ultimii 25 de ani de sprijin obținut în cadrul politicii regionale.

Revista *Panorama* salută contribuțiile dumneavoastră, care ar putea apărea în edițiile viitoare:
▶ regio-panorama@ec.europa.eu

▶ PORTUGALIA

▶ O PERSPECTIVĂ NAȚIONALĂ ASUPRA URMĂTOAREI PERIOADE DE PROGRAMARE ȘI A STRATEGIEI EUROPA 2020

EVIDENȚIEREA EXEMPLELOR DE PROIECTE ȘI ACTIVITĂȚI DERULATE SUB EGIDA CADRULUI STRATEGIC NAȚIONAL DE REFERINȚĂ (CSNR)

Provocările și constrângerile întâmpinate de economia portugheză în ultimul deceniu, precum și rezultatele reexaminărilor operaționale și strategice ale programelor majore ale fondurilor structurale au încurajat adoptarea, în cadrul comunitar pentru 2007-2013, a unei strategii mai selective privind obiectivele de competitivitate și inovare.

Programul operațional COMPETE este atât punctul de ancorare, cât și motorul unui program operațional național privind factorii de competitivitate, care urmărește promovarea unei economii bazate pe cunoștințe și inovare, competențe îmbunătățite pe segmentele de piață tehnologice și cu o valoare adăugată mai mare, un nivel crescut al producției și creșterea consolidată a exporturilor.

COMPETE promovează relația dintre știință și piață, încurajând stimularea și dezvoltarea unei serii de inițiative:

- promovarea comună a proiectelor în materie de cercetare și dezvoltare între întreprinderi și organismele naționale din domeniul științei și tehnologiei;
- crearea unei baze de cercetare și dezvoltare la nivelul întreprinderilor, stimulând creativitatea și făcând posibilă inovarea;
- promovarea capacităților întreprinderilor mici și mijlocii și a modelelor antreprenoriale ale acestora, încurajându-le să investească în factorii intangibili de competitivitate (inovare, calitate, vânzări și marketing, internaționalizare, design, proprietate intelectuală, tehnologia informației și comunicațiilor, mediul și eficiența energetică etc.);
- punerea în aplicare a proiectelor de investiții, atunci când acestea vizează exclusiv proiecte care generează producția de noi bunuri și servicii sau adoptarea unor noi procese tehnologice, precum și piețele organizaționale și de inovare.

Până în prezent, 4 679 de întreprinderi au beneficiat de asistență, și anume sprijin prin FEDR în valoare de 2,7 miliarde de euro și investiții eligibile în valoare de 6,2 miliarde de euro. Peste 1 500 de proiecte în materie de cercetare și dezvoltare au beneficiat de asistență, mobilizând sprijin din FEDR în valoare de 528 de milioane de euro.

Strategia Europa 2020 evidențiază opțiunile strategice ale Portugaliei în actualul cadru al fondurilor structurale UE și al agendei pentru competitivitate, consolidând necesitatea unei orientări operaționale accentuate în vederea accelerării redresării Europei prin specializare inteligentă, competitivitate susținută și creștere favorabilă incluziunii.

Cele trei motoare ale creșterii (inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii) și cele șapte inițiative emblematice au calitatea de catalizator pentru mobilizarea puterii interdependente și potențialului diferitelor regiuni europene. În Portugalia, aceste motoare încurajează mobilizarea unei strategii selective și a responsabilității colective pentru reconstrucția axată pe creșterea inteligentă și durabilă.

Investițiile în cele trei motoare ale creșterii s-a materializat în proiecte efective cu rezultate concrete:

Intelligent Socks

O șosetă cu capacitatea de a monitoriza date biometrice integrate

Proiectul combină cercetarea și dezvoltarea, obținerea unui brevet și, recent, intrarea pe piață. Șoseta, care este produsă din materiale ecologice prin procese tradiționale, monitorizează informațiile fiziologice și permite realizarea unui produs inovativ, tehnologic și ușor de utilizat la prețuri competitive.

FIORIMA S.A. este un IMM portughez care produce și comercializează produse de înaltă calitate pentru industria textilă, derulând cu începere din 1985 o activitate dedicată exclusiv fabricării de șosete.

Investițiile din FEDR au sprijinit proiectul Solar Tiles din domeniul cercetării și dezvoltării

Pe o piață competitivă la nivel global, compania a investit foarte mult în dezvoltarea noilor produse prin încorporarea de noi tehnologii, alături de integrarea de materiale noi și sisteme inteligente.

Acest proiect, care presupune, printre altele, depunerea unui brevet internațional, include un sistem biometric cu senzori integrat în șosetă, având capacitatea de a prelucra și a stoca informații și de a le pune la dispoziția utilizatorului prin intermediul unui telefon PDA cu orice sistem de operare (OS, Android, Windows Phone), cum ar fi temperatura, ritmul cardiac și funcții de tip fitness (distanța parcursă, viteza, calorile, durata antrenamentului etc.).

IntellWheels

Un proiect în cadrul căruia inteligența artificială și robotica se combină pentru a crește calitatea vieții

IntellWheels este un proiect inovator în domeniul inteligenței artificiale și al roboticii care va crește autonomia și calitatea vieții cetățenilor cu mobilitate redusă, prin dezvoltarea unei platforme care permite oricărei persoane să transforme un scaun cu rotile într-un scaun cu rotile inteligent (CRI) ieftin care necesită puține modificări ergonomice.

Până în prezent, rezultatele proiectului au inclus construcția de prototipuri și testarea acestora de către Asociația Portugheză de Paralizie Cerebrală și Școala de Tehnologie

Medicală din Oporto, precum și publicarea a 20 de articole în cadrul unor reviste științifice și conferințe internaționale. Validarea sistemului urmărește pe termen mediu transformarea CRI din cadrul Intellwheels în produse comerciale cu o capacitate ridicată de a oferi asistență persoanelor vârstnice și persoanelor cu dizabilități motorii severe.

SolarTiles

Dezvoltarea sistemelor solare fotovoltaice

Un proiect în domeniul cercetării și dezvoltării coordonat de întreprinderea Revigrés, care a construit prototipuri funcționale la nivel de laborator ale unor produse de ceramică care integrează tehnologie fotovoltaică și asigură izolația extrem de eficientă a clădirilor (acoperișuri și fațade) ce încorporează module fotovoltaice cu peliculă subțire. Aceste noi produse multifuncționale combină funcționalitatea, estetica și producerea de energie.

Paula Ascenção

Director de comunicare

Autoritatea de management COMPETE

Ministerul Economiei și Ocupării Forței de Muncă

ROMÂNIA

▶ DEZVOLTARE REGIONALĂ ÎN PERIOADA 2014-2020: PREGĂTIRI LA NIVELUL AUTORITĂȚII DE MANAGEMENT

PRIMUL PAS: UN CADRU FUNCȚIONAL DE PARTENERIAT

Unitatea specială de intervenție din centrul României a beneficiat de sprijin din partea FEDR

Începând din iunie 2012 au fost create mai multe structuri naționale de parteneriat, în vederea asigurării consultațiilor aflate în curs de desfășurare la nivelul administrațiilor naționale, regionale și locale, al partenerilor economici și sociali și al organizațiilor societății civile, pentru stabilirea de obiective, priorități și domenii strategice de intervenție pentru fondurile europene alocate României în perioada 2014-2020.

Astfel, în vederea asigurării complementarității finanțării și a implicării partenerilor în elaborarea documentelor aferente programelor, au fost înființate mai multe comitete: Comitetul consultativ pentru dezvoltare regională, Comitetul consultativ tematic pentru turism, cultură și patrimoniu național și Comitetul consultativ pentru coeziune teritorială. Cele trei comitete sunt coordonate în comun de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului (MDRT), Ministerul Afacerilor Europene și Ministerul Culturii și Patrimoniului Național.

Implicarea organismelor regionale și locale

Însă cum se pot reuni la aceeași masă actori de la nivel național, regional și local?

Soluția Autorității de management pentru programul operațional regional din cadrul MDRT a fost înființarea Comitetului consultativ de dezvoltare regională, un organism care reunește

agenții și consilii pentru dezvoltare regională, instituții din administrația publică și ONG-uri. Cei 45 de membri ai acestei autorități conlucrează pentru stabilirea priorităților de dezvoltare regională, a indicatorilor de rezultat, a mijloacelor de punere în aplicare și a alocărilor financiare orientative pentru fiecare regiune.

De la necesități de ordin regional la strategia Europa 2020: concluzii desprinse

Reuniunile de lucru aflate în curs de desfășurare la nivelul Autorității de management și al agențiilor de dezvoltare regională sunt concentrate pe elaborarea planurilor de dezvoltare regională pentru perioada 2014-2020. Se vor lua în considerare mai multe direcții, în funcție de necesitățile identificate la nivel regional, de prioritățile de dezvoltare ale României în următorul deceniu, de direcțiile strategice stabilite la nivel european și de experiența obținută în urma coordonării fondurilor în perioada 2007-2012:

- creștere inteligentă: modernizarea și diversificarea economiilor regionale prin încurajarea sectoarelor care creează valoare economică adăugată, produse inovatoare, precum și procese și activități în materie de cercetare și dezvoltare;

- creștere durabilă: măsuri care vizează atenuarea impactului schimbărilor climatice, creșterea eficienței energetice și a cotei surselor de energie regenerabilă; proiecte de cooperare teritorială cu un impact major la nivel regional; în domeniul coeziunii teritoriale, concentrarea pe dezvoltarea urbană durabilă și coordonarea politicilor sectoriale;
- educație și incluziune socială: o rată mai mare a ocupării forței de muncă pentru femei, tineri și persoane în vârstă de peste 55 de ani; formare profesională continuă, reorientare și specializare; dezvoltarea culturii antreprenoriale; scăderea ratei de abandon școlar; creșterea procentului de absolvenți de universitate; dezvoltarea oportunităților de ocupare a forței de muncă în zonele rurale.

Rolul administrației este acela de a asigura sinergia (complementaritatea măsurilor finanțate prin diverse politici), un cadru funcțional de parteneriat (prin clarificarea responsabilităților și atribuțiilor fiecărui partener), comunicarea proactivă privind condițiile de finanțare, criteriile și procedurile de selecție și un control efectiv al gestionării fondurilor.

Direcția de comunicare

Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului

▶GERMANIA

▶FEDR CA MOTOR AL CREȘTERII ȘI OCUPĂRII FORȚEI DE MUNCĂ ÎN SCHLESWIG-HOLSTEIN

În cursul perioadei actuale de finanțare 2007-2013, regiunii Schleswig-Holstein i-au fost alocate 374 de milioane de euro din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR).

Guvernul federal al regiunii Schleswig-Holstein folosește acești bani, printre altele, în scopul inovării și al unei economii bazate pe cunoștințe, precum și în vederea consolidării competitivității întreprinderilor. Cu toate acestea, așa-numitele structuri și rețele de tip cluster, proiectele de cercetare și formare profesională continuă, precum și calificarea personalului și dezvoltarea urbană durabilă au beneficiat la rândul lor de finanțare. Finanțarea FEDR contribuie astfel și la creșterea numărului inițiativelor antreprenoriale, la extinderea capacităților regionale de inovare și la ocuparea forței de muncă la nivel local.

Așa-numitul program operațional pentru Schleswig-Holstein a fost modificat pe baza unei evaluări cuprinzătoare. Finanțarea poate fi adaptată acum cu mai multă precizie, întrucât cererea de modificare a primit aprobarea Comisiei Europene în aprilie 2012.

Până la finalul anului 2011 au fost finanțate 878 de proiecte, înregistrând costuri totale de aproximativ 862,5 milioane de euro, dintre care aproximativ 260,7 milioane de euro au fost alocate din FEDR. Au fost create 3704 de noi locuri de muncă și au fost menținute alte 31777.

De exemplu, extinderea Institutului Fraunhofer pentru Tehnologia Siliconului (ISiT) din Itzehoe este unul dintre proiectele cofinanțate din FEDR. ISiT, în calitate de element central al zonei de inovare Itzehoe, care este unul dintre cele mai

Extinderea Institutului Fraunhofer pentru Tehnologia Siliconului (ISiT) din Itzehoe este unul dintre proiectele cofinanțate din FEDR

dinamice locuri în domeniul microelectronicii din Germania, va fi astfel recunoscut în viitor ca partener de cercetare al întreprinderilor și va fi capabil să dezvolte noi proceduri în materie de microtehnologie și nanotehnologie și să își consolideze reputația atât în Europa, cât și la nivel global. Domeniile tehnologice ale electronicii de putere și ale tehnologiei microsistemelor abordate în cadrul Institutului Fraunhofer din Itzehoe sunt în prezent într-un stadiu de creștere remarcabilă.

ISiT este finanțat cu o sumă totală de 27,45 milioane de euro, inclusiv 18,3 milioane de euro din FEDR. În urma acestui proiect cu un volum total de 36,6 milioane de euro sunt construiți încă 1 000 de metri pătrați de spațiu cu un nivel minim de contaminare și, de asemenea, un total de 1 000 de metri pătrați de birouri și spații de laborator pentru măsurători. ISiT va avea astfel disponibil suficient spațiu de lucru pe termen lung și își poate extinde în continuare sfera de cercetare pentru a rămâne un partener de cercetare atractiv pentru întreprinderi.

Începând din octombrie 2011, când au fost publicate proiectele de regulament, Schleswig-Holstein se pregătește intens pentru perioada de finanțare structurală 2014-2020, chiar dacă momentan există încă multe incertitudini din punct de vedere financiar și legat de conținut.

Guvernul federal al Schleswig-Holstein salută puternica orientare a viitoarei politici regionale a UE către obiectivele strategiei Europa 2020 și, de asemenea, concentrarea fondurilor pe cele mai importante aspecte și provocări viitoare. Cotele menționate (80% din fondurile alocate prin FEDR pentru trei obiective tematice) sunt însă privite cu îngrijorare, din cauza restricționării mult prea severe a unor importante sfere de influență regionale.

Prin urmare, guvernul federal al Schleswig-Holstein susține anumite potențiale endogene, inclusiv o infrastructură turistică durabilă, menținându-și în același timp eligibilitatea în materie de finanțare pentru zonele mai dezvoltate în cadrul negocierilor la nivel european și național. Menținerea și îmbunătățirea competitivității în domeniul turismului pot aduce o contribuție semnificativă pentru promovarea creșterii inteligente, durabile și integrate.

Acum, odată cu finalizarea analizei socio-economice și a analizei punctelor forte și a punctelor slabe, accentul se pune pe elaborarea unei orientări strategice și de conținut, destinate evaluării, a programului FEDR 2014-2020. Aceasta are loc cu participarea intensă a partenerilor la nivel regional, a partenerilor economici și sociali și a organizațiilor neguvernamentale.

Schleswig-Holstein are mari așteptări pentru noua perioadă de finanțare.

Rüdiger Balduhn

Ministerul Economiei, Muncii, Transporturilor și Tehnologiei Schleswig-Holstein

▶GERMANIA

▶SUCSESUL ECONOMIC ÎN BENEFICIUL MEDIULUI

Programul privind competitivitatea regională și ocuparea forței de muncă – secțiunea FEDR – a generat în Baden-Württemberg rezultate economice și financiare remarcabile în actuala perioadă de finanțare.

Cu un volum de 143,4 milioane de euro din fonduri FEDR, au avut loc investiții de peste 1,4 miliarde de euro și au fost create aproximativ 5 000 de noi locuri de muncă. Cercetarea și inovarea a beneficiat de o alocare de 31 de milioane de euro. În plus, ca rezultat al măsurilor FEDR, aproximativ 38 de hectare de terenuri industriale, comerciale și reutilizabile au fost redevoltate, iar 440 000 de tone de emisii de CO₂ au fost evitate.

Sprijinirea transformării structurale

Globalizarea piețelor, schimbările din mediul profesional, modalitățile de petrecere a timpului liber și creșterea importanței cunoștințelor reprezintă noi provocări pentru economie. Statul federal Baden-Württemberg sprijină prin două concepte foarte diferite transformarea structurală generată prin intermediul FEDR. În regiunea Jungbusch din Mannheim, care a fost în mod deosebit afectată de transformarea structurală, a fost deja inițiată o modificare urbanistică prin construirea unei academii de muzică pop în cursul perioadei anterioare de finanțare 2000-2006. Această instituție de învățământ, care și-a câștigat un renume european după doar câțiva ani, a fost în continuare inclusă în perioada actuală de finanțare; acest lucru a permis înființarea a două

cursuri de masterat, și anume „Muzică pop” și „Industrie muzicală”. Datorită finanțării primite din partea industriei muzicale, au fost consolidate independența absolvenților și integrarea academiei pop în structurile economice actuale.

Orașul aurifer Pforzheim este centrul industriei de bijuterii și de ceasuri din Germania și are o lungă tradiție în prelucrarea aurului. Prin înființarea și activitatea unui centru creativ a fost deschis un nou capitol în lunga istorie a fabricării de bijuterii. Centrul creativ a fost construit în fostele bazine de înot în stil *art nouveau* datând de la începutul secolului 20. Întreprinderi tinere, proiecte și grupuri de lucru dintr-o gamă variată de industrii creative pot închiria spații acolo sau pot, pur și simplu, folosi temporar atelierele și stațiile de lucru.

Organizarea transformării structurale

Schimbările demografice, îmbătrânirea și scăderea populației, precum și penuria de lucrători tineri bine pregătiți și specializați reprezintă noi provocări pentru statul federal Baden-Württemberg care este foarte dinamic din punct de vedere economic. Pe baza acestui scenariu, au fost elaborate și puse în aplicare, începând din 2008, diferite modele în cadrul unui proiect-pilot pentru dezvoltarea inovatoare la nivel municipal a proiectelor europene emblematice.

În unul din aceste modele, persoanele cu dizabilități care în trecut fuseseră în grija unor instituții specializate au fost integrate pe piața profesională. „Vila Artis” din Heitersheim de pe

Atelierul de cunoștințe din cadrul proiectului european emblematic Gmünder (model)

Rinul de Sus combină o cafenea cu o academie de terapie prin artă, unde talentele artistice speciale ale persoanelor cu dizabilități sunt descoperite și sprijinite. Aici lucrează împreună persoane cu și fără dizabilități.

Atelierul de cunoștințe din cadrul proiectului european emblematic Gmünder are o altă abordare: elevilor, în special celor din medii dezavantajate din punct de vedere educațional, li se oferă o oportunitate extracurriculară de a se familiariza cu ingineria și tehnologia într-un mod plăcut și distractiv. Astfel, persoanele cu vârste între 8 și 18 ani din grupul țintă devin familiarizate cu ocupațiile tehnice. Ambele proiecte scot la lumină potențialul neexploatat al oamenilor.

Implicarea partenerilor

Proiectul menționat a fost făcut posibil și de cooperarea strânsă dintre municipalități și alți parteneri. Dialogul constant existent încă de la începutul proiectelor a format, a schimbat, a elaborat și a ajustat modelele individuale.

Pornind cu această experiență de implicare în proiecte a grupurilor economice și sociale, statul federal Baden-Württemberg a inițiat, de asemenea, un dialog intens cu partenerii din zona economică, științifică, socială și ecologică în vederea planificării noii perioade de finanțare din programul operațional al FEDR. În cadrul a peste 40 de evenimente, structuri de dialog, discuții și prezentări actualizate, statul federal și-a clarificat ideile privind viitorul program FEDR, discutându-le cu partenerii, modificându-le și exprimându-le concis. O orientare importantă a următoarei perioade de finanțare se referă la finanțarea instituțiilor de învățământ liceal din zonele rurale. Deoarece un grad ridicat de descentralizare a instruirii, a infrastructurilor științifice și de cercetare poate deveni o emblemă a regiunilor.

Dr. Georg Ris

*Autoritatea de management FEDR,
Ministerul Afacerilor Rurale și Protecției Consumatorilor
Baden-Württemberg*

▶ SPANIA

▶ 25 DE ANI DE SUCCES PENTRU POLITICA REGIONALĂ EUROPEANĂ ÎN ANDALUZIA

Anterior următoarei perioade de programare și implicării în dezbateră privind viitorul politicii de coeziune, Andaluzia face bilanțul celor 25 de ani de când e membră a Uniunii Europene. Regiunea evidențiază principalele realizări în materie de cercetare și dezvoltare, transporturi, sănătate și energie regenerabilă, printre alți indicatori care au promovat convergența cu restul economiilor de referință.

De la aderarea Spaniei la UE, Andaluzia a primit aproximativ 80 de miliarde de euro, dintre care 41 de miliarde de euro provin din politica de coeziune. Prin utilizarea acestor resurse, regiunea a suferit o transformare socială și economică considerabilă, care i-a oferit posibilitatea să înregistreze progrese semnificative către o convergență cu celelalte regiuni, atât reală, cât și nominală. Din 1986 și până în prezent, Andaluzia a înregistrat o creștere de 26 de puncte de convergență, apropiindu-se de media UE, iar acest lucru se

reflectă în indicatori precum PIB-ul pe cap de locuitor, care a crescut cu un factor de cinci, ajungând în 2011 la 17685 de euro pe cap de locuitor.

O parte din banii investiți au fost direcționați către cercetare și dezvoltare, sector care a crescut cu un factor de 16. Acest lucru a însemnat că proporția din PIB alocată cheltuielilor în materie de cercetare și dezvoltare a crescut cu un factor de 3,3, care este de 12,6 ori mai mare decât creșterea înregistrată la nivelul întregii UE.

Structurile și sinergiile sistemului de inovare la nivel regional au fost consolidate, numărul activităților de cercetare și dezvoltare a crescut și au fost instituite noi mecanisme de transfer tehnologic. Aceasta s-a realizat prin crearea unei rețele de infrastructură de cercetare și dezvoltare, care asigură servicii de sprijin IMM-urilor în materie de inovare, promovarea antreprenoriatului și creșterea surselor de finanțare pentru inovare.

Astfel, au fost puse în aplicare măsuri inovatoare, cum ar fi crearea rețelei tehnologice andaluze sau subvenția globală pentru inovare, tehnologie și antreprenariat, care sprijină inovarea și dezvoltarea întreprinderilor în Andaluzia. Mai există și inițiativa JEREMIE, care promovează sprijinul durabil pentru IMM-uri, respectiv inițiativa JESSICA pentru dezvoltarea proiectelor urbane integrate.

În sfera infrastructurii de transport, Andaluzia a înregistrat o creștere a numărului de autostrăzi, șosele și drumuri, ceea ce generează o îmbunătățire a structurii fizice a teritoriului. Elementele remarcabile ale principalelor acțiuni finalizate sunt darea în folosință a autostrăzii Andaluzia (A-92) și a trenului de mare viteză care leagă Sevilla de Madrid. Sumele mari investite în domeniul transporturilor au dus la o creștere a numărului de kilometri de străzi de mare capacitate; în 2010, densitatea ajungea la 30 km per km², de 9,1 ori mai mare decât în 1985, iar lungimea căilor ferate de înaltă viteză a ajuns la 358,6 km.

În ceea ce privește accesul la noile tehnologii, în 1986 procentul de întreprinderi andaluze ce dețineau rețele telematice era practic zero, pe când în 2011, 95,5 % din întreprinderi aveau acces la internet în bandă largă.

În egală măsură, producția de energie din surse regenerabile a devenit semnificativă. În mod specific, procentul energiei electrice produse prin energii regenerabile a crescut de peste două ori între 1989 (7,9%) și 2009 (19,6%). Această creștere a producției de energie regenerabilă (îndeosebi energie solară, eoliană și de biomasă) a dat naștere unui model nou și mai diversificat de energie, care este compatibil cu dezvoltarea economică a regiunii și cu protecția ecosistemelor naturale. Programe ca Andalucía A+ pentru dezvoltarea energiei durabile au contribuit în acest sens și au încurajat cultura economisirii de energie electrică și conștientizarea utilizării energiei electrice în rândul cetățenilor andaluzi.

În ceea ce privește exporturile, acestea au crescut cu un factor de opt începând din 1988, adică dublul cifrei pentru Uniunea Europeană în ansamblul său. Între 1988 și 2011, procentul din PIB-ul Andaluziei reprezentat de exporturi a crescut cu 7,5 procente, fiind de 1,4 ori mai mare decât cel înregistrat de UE în ansamblul său.

O altă informație relevantă cu privire la dezvoltarea regiunii este rata de ocupare a forței de muncă de către femei, care a înregistrat o creștere de mai bine de două ori față de 1986; această creștere este de 1,6 ori mai mare decât cea înregistrată de UE în ansamblul său. Politicile regionale de ocupare a forței de muncă au încurajat includerea femeilor pe piața muncii prin măsuri destinate promovării integrării sociale și profesionale a grupurilor vulnerabile și a unui echilibru între viața de familie și viața profesională.

S-au înregistrat progrese și în domeniul politicilor sociale, cum ar fi în sfera sănătății, în care Andaluzia a ajuns de la 344 de centre de sănătate la un total de 1597; în ceea ce privește nivelul de educație al populației, procentul persoanelor

CATEC, Centrul pentru tehnologii avansate în domeniul aerospațiului

cu studii superioare a crescut cu 14,2 procente, atingând în ultimii 25 de ani peste un milion de absolvenți de învățământ superior.

Totuși, realizările regiunii, astfel cum sunt descrise mai sus, nu ar fi fost posibile în lipsa unui management eficace asigurat de guvernul andaluz și a capacității de absorbție a fondurilor europene. Andaluzia s-a remarcat pentru modelul său de management; dovadă este faptul că în cele mai recente două programe-cadru de sprijin comunitar, aceasta a obținut resurse suplimentare în valoare de 1,229 miliarde de euro și au fost puse în aplicare investiții de 11,7 miliarde de euro, care s-au ridicat la 123,6% din cheltuielile eligibile alocate inițial.

Politica de coeziune a fost și continuă să fie un motor important pentru creșterea Andaluziei, astfel că guvernul acesteia susține pentru următoarea perioadă un regim special de tranziție în materie de finanțare, garantând o trecere graduală de la obiectivul de convergență la cel de competitivitate. Acest regim este necesar pentru consolidarea rezultatelor obținute și a structurii economice și pentru prevenirea situațiilor riscante din punct de vedere financiar și economic. În plus, regiunea continuă să susțină și alți indicatori, pe lângă PIB și populație, care să fie luați în considerare pentru distribuirea ajutorului, cum ar fi șomajul, fără a omite efectele crizei economice în regiune.

Direcția Generală Fonduri Europene și Planificare

Ministerul Regional al Economiei, Inovării, Științei și Ocupării Forței de Muncă, Guvernul andaluz

▶ POLITICA REGIONALĂ EUROPEANĂ

O SURSĂ DE INSPIRAȚIE PENTRU ȚĂRILE DIN AFARA UE

Politica regională a UE este privită ca un exemplu de bune practici pentru alte părți ale lumii, deoarece aceasta abordează simultan aspectele legate de promovarea creșterii și reducerea decalajelor de ordin geografic.

Există tot mai multe solicitări din partea partenerilor internaționali ai UE de a începe un dialog cu Comisia Europeană pentru a discuta politici destinate să genereze o dezvoltare teritorială echilibrată. În țările cu un ritm rapid de creștere – cum sunt Brazilia, China și Rusia – preocupările legate de asigurarea unei distribuiri uniforme a beneficiilor acestei creșteri au generat un interes pronunțat pentru politica și guvernarea regională la cel mai înalt nivel politic.

În cadrul Parteneriatului estic (PEs), politica de coeziune joacă un rol-cheie în cadrul relațiilor UE cu șase țări – Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Moldova și Ucraina. Direcția Generală Politică Regională și Urbană sprijină punerea în aplicare a PEs prin dialoguri privind politica regională și prin contribuția la procesul de programe-pilot de dezvoltare regională.

Ca răspuns la acest interes, Comisia a încheiat memorandumuri de înțelegere privind cooperarea în materie de politică regională cu țările vecine și cu partenerii strategici, precum China, Rusia, Brazilia și Ucraina – fiecare dintre aceste țări confruntându-se cu decalaje regionale din ce în ce mai pronunțate și cu provocări majore în materie de îmbunătățire a guvernării. Memorandumurile de înțelegere asigură un cadru pentru un program de lucru continuu de activități care includ reuniuni la nivel înalt, ateliere, vizite de studiu și asistență tehnică. De asemenea, au fost semnate declarații comune cu Moldova și Georgia în contextul PEs. În același timp, are loc o cooperare ad hoc cu alți parteneri și grupări regionale din Africa, Asia și America Latină.

În 2009, Parlamentul European i-a acordat un mandat Comisiei de a promova la nivel global modelul UE de elaborare a politicii regionale și, începând cu aceeași dată, a oferit resurse proiectelor-pilot și acțiunilor pregătitoare. Acestea urmăresc să consolideze cunoștințele și experiența politicii regionale în cadrul parteneriatului strategic dintre Comisie și țările terțe, prin acțiuni care includ organizarea de evenimente, activități de informare, oportunități în materie de studii și creare de rețele, schimburi de practici multilaterale și promovarea consolidării capacității la nivelul regiunilor, orașelor și statelor.

Principiile-cheie ale politicii regionale a UE, precum parteneriatul, guvernarea pe mai multe niveluri, subsidiaritatea și abordările strategice și integrate transformă politicile de dezvoltare într-un atu esențial. Acestea conferă atribuții actorilor de la nivel local, îmbunătățesc eficacitatea strategiilor de creștere, consolidează cooperarea între sectoarele public și privat și sunt utile în cadrul punerii în aplicare a strategiei de dezvoltare în orice parte a lumii.

Experiența europeană în materie de aspecte esențiale ale politicii regionale ale UE, precum cooperarea transfrontalieră, dezvoltarea urbană durabilă, cooperarea între zonele urbane și rurale și strategiile regionale de inovare, este considerată deosebit de relevantă de către partenerii externi.

Dialogurile cu țările din afara UE oferă regiunilor și orașelor din UE oportunități valoroase de angajare a unei cooperări mai largi la nivel mondial și de acumulare a experiențelor internaționale și a răspunsurilor la provocările comune întâmpinate.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/international/index_en.cfm

Vizita delegației chineze (CETREGIO) la Pavilionul olandez în cadrul Expoziției mondiale de horticultură „Floriade” din Venlo (Țările de Jos)

CETREGIO

În 2010, Direcția Generală Politică Regională și Urbană a lansat CETREGIO, o serie de sesiuni de formare între China și UE pe tema politicii regionale, care oferă experților chinezi o sursă de referințe pentru propriile lor politici regionale. Aceste sesiuni urmăresc, de asemenea, consolidarea legăturilor dintre regiunile europene și chineze în vederea avansării cooperării bilaterale. Formarea constă în sesiuni de informare în cel puțin trei state membre UE, inclusiv prelegeri și vizite în teritoriu. Experții europeni au vizitat la rândul lor exemple de bune practici în China.

Începând din 2010, aproximativ 100 de factori de decizie din 33 de regiuni de la nivelul provinciilor din China au făcut schimb de experiențe și au vizitat cazuri de bune practici în peste 40 de regiuni din 12 state membre ale UE. Sesiunile au făcut referire la o gamă largă de aspecte legate de dezvoltarea regională, de la guvernanța pe mai multe niveluri și coeziunea teritorială până la sistemele statistice de informare și dezvoltarea urbană durabilă. În perioada 2011-2012, CETREGIO a fost pus în aplicare de Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ).

Dezvoltarea urbană durabilă

În 2011, prin intermediul programului URBELAC (Localitățile urbane din Europa, America Latină și Caraibe) – susținut de Comisie și de Banca Interamericană de Dezvoltare – opt orașe din America Latină și patru din Europa au făcut schimb de bune practici pe teme de dezvoltare urbană, de la mediu și educație până la mobilitate și revitalizare urbană. În 2012, cinci noi orașe din America Latină și cinci noi orașe europene au participat în cadrul programului. Comisia și Guvernul Japoniei au făcut schimb de experiențe în domeniul dezvoltării urbane durabile și competitivității, în timp ce dialogul în materie de politică regională dintre China și UE contribuie la parteneriatul UE-China pe tema urbanizării durabile.

Cooperarea cu Brazilia

Instituită în februarie 2007, politica națională braziliană de dezvoltare regională a fost puternic influențată de politica de coeziune a UE. Brazilia conferă o mare importanță reducerii inegalităților de la nivel regional și eliminării sărăciei în cadrul efortului de creștere și dezvoltare națională. În prezent, aceasta pregătește a doua etapă a politicii regionale. Iată câteva din elementele principale ale cooperării dintre UE și Brazilia în materie de politică regională în perioada 2007-2012:

- peste 20 de conferințe, seminarii și ateliere pe teme precum guvernarea pe mai multe niveluri, planificarea strategică, inovarea și monitorizarea la nivel regional; programe de formare pe tema consolidării capacității la care au participat peste 150 de oficiali brazilieni;
- un program de schimburi regionale de doi ani destinat dezvoltării unor scheme de cooperare între 14 mezuregiuni braziliene și 14 regiuni UE; șase vizite de studiu ale reprezentanților brazilieni în Europa;
- studiul „Evaluarea teritorială a Braziliei”, realizat de OCDE cu sprijinul UE, în vederea asigurării de asistență autorităților braziliene în procesul de învățare din experiențele internaționale de succes; și
- proiecte-pilot destinate îmbunătățirii cooperării între UE (Guyana Franceză) și statele vecine din Brazilia, Para și Amapa.

Cost total:
4 200 000 EUR
Contribuția UE:
3 300 000 EUR

▶ PROGRAMUL EUROPA CENTRALĂ

▶ CURAT, ECOLOGIC ȘI INTELIGENT: PROMISIUNEA TROLEIBUZELOR

Troleibuzele nu poluează aerul, funcționează silențios și sunt eficiente din punctul de vedere al costurilor. Dar, deși sunt în funcțiune 40000 de troleibuze la nivel global în cadrul sistemelor de transport public, acestea au pierdut din avânt în ultimele decenii. În cadrul proiectului TROLLEY, tehnicieni și experți în materie de troleibuze din Europa Centrală sunt preocupați de descătușarea potențialului maxim al acestor vehicule complet electrice.

Primele troleibuze au apărut pe străzile Berlinului în secolul al 19-lea. Asemenea tramvaielor, motoarele acestora se alimentează cu energie electrică de la liniile aeriene și, din acest motiv, ele reprezintă mijloace curate, sigure și eficiente de transport public urban. Totuși, troleibuzele au mai multe elemente în comun cu autobuzele convenționale. Acestea operează fără zgomot, datorită roților cu pneuri. Nefiind limitate de șine, vehiculele pot ocoli obiecte pe stradă.

Cu toate acestea, în câteva orașe din Europa Centrală, sistemele de transport public pe bază de troleibuze și-au atins capacitatea maximă. De asemenea, ele se confruntă cu o serie de provocări tehnice și de mediu.

TROLLEY promovează sistemele de troleibuze ca o soluție urbană pe bază de energie electrică potrivită în cazul tuturor orașelor. Cofinanțat de UE prin Programul Europa Centrală, acest proiect reunește nouă parteneri europeni activi în domeniul transportului public electric din șase țări (Austria, Republica Cehă, Germania, Ungaria, Italia și Polonia).

Studiile comune de fezabilitate a transporturilor realizate în cadrul proiectului urmăresc, de exemplu, eficientizarea troleibuzelor din punct de vedere energetic sau asigurarea unei operări mai rapide în zonele urbane. Partenerii au creat, de asemenea, primul troleibuz hibrid pe bază de baterie din Europa. Inaugurat în Eberswalde, Germania, în august 2012,

vehiculul poate primi energie prin catenare (linii aeriene) sau printr-o baterie litiu-ion.

Schimbarea imaginii

Cablurile electrice ale sistemelor de troleibuze acoperă o suprafață mare și sunt oarecum inestetice. Pentru a le schimba imaginea, TROLLEY a derulat campanii de creștere a gradului de conștientizare cu privire la avantajele multiple ale troleibuzului. Inițiativele includ o campanie de informare denumită „e-bus: calea inteligentă”, precum și sărbătorirea anuală a Zilei europene a troleibuzelor (ZET). Organizată în cadrul Săptămânii mobilității, ZET atrage mii de vizitatori în orașele partenere, precum Salzburg, Brno, Eberswalde, Gdynia, Parma, Leipzig și Szeged. Partenerii au elaborat, de asemenea, ghiduri ale troleibuzelor, destinate în special acelor factori de decizie dornici să își îmbunătățească rețelele sau să construiască una pentru prima dată.

Un mesaj-cheie al proiectului se referă la potențialul ecologic al troleibuzelor. În Salzburg, orașul natal al partenerului principal al proiectului, aceste vehicule funcționează pe bază de energie electrică generată de hidroenergie, fără emisii poluante. „Traficul reprezintă în cazul nostru peste 40% din nivelul ridicat al pulberilor în suspensie.” Astfel, este cu atât mai important ca proiecte precum TROLLEY să confere un impuls durabil în vederea trecerii de la transportul pe bază de combustibili fosili la mobilitatea publică electrică”, afirmă Alexandra Weiss de la Salzburg S.A. pentru Energie, Transport și Telecomunicații.

▶ AFLAȚI MAI MULTE
<http://www.trolley-project.eu>

▶ SARDINIA, ITALIA

▶ REȚEAUA DE FIBRĂ OPTICĂ A ÎNSULEI URMEAZĂ SĂ LIVREZE SERVICII DEMNE DE SECOLUL 21

Rețeaua de internet în bandă largă este menită să reprezinte un avantaj major pentru dezvoltarea socio-economică. Pe lângă faptul că prin intermediul acesteia sunt conectate aproximativ 5380 de oficii ale administrației publice, de la primării la secții de poliție, aceasta va spori accesul întreprinderilor și al cetățenilor la comerț și servicii electronice. Cablurile de fibră optică ale rețelei vor fi trase prin noi țevi de gaze naturale, reducându-se astfel costurile de construcție.

În 2008, 12 regiuni din Sardinia și 60 de spitale și servicii sanitare beneficiau de conexiuni de mare viteză prin fibră optică. Un nou proiect, BULGAS-FIBERSAR, extinde la nivelul insulei așa-numita rețea de acces de ultimă generație. Acesta va fi disponibil și în zone în care operatorii privați sunt încă nevoiți să construiască astfel de rețele, reducând prin urmare „decalajul digital” al Sardiniei și conformându-se „Agendei digitale pentru Europa”, o inițiativă emblematică din cadrul strategiei Europa 2020.

Proiectul este avantajat de construcția unei rețele regionale de alimentare cu gaze, în vederea realizării unor economii semnificative. Odată terminată, rețeaua va asigura peste 3,4 milioane de metri suplimentari de cablu. Aceasta va fi disponibilă unui număr de peste un milion de cetățeni din regiune în 240 de orașe și municipalități, precum și unui număr de 400 000 de clădiri și 50 000 de întreprinderi și instituții. Lucrările sunt efectuate în două etape separate. Prima include organizarea infrastructurii de comunicații, în paralel cu construcția țevelor, fântânilor și puțurilor din cadrul rețelei de gaze. A doua implică instalarea și demararea sistemului de fibră optică.

Fibră-la-domiciliu (FLD)

Rețeaua creată în cadrul acestui proiect va permite viteze rapide de descărcare de până la 100 megabiți/secundă. Aceasta a fost de asemenea concepută astfel încât să ofere operatorilor de telecomunicații acces deschis și flexibil în vederea unei viitoare modernizări sau extinderi. În conformitate cu normele privind ajutoarele de stat, această infrastructură va rămâne proprietatea Regiunii Autonome Sardinia,

Cost total:
82 980 000 EUR
Contribuția UE:
41 490 000 EUR

asigurând „neutralitatea rețelei”, de care vor beneficia toți cetățenii și utilizatorii.

„Datorită îmbunătățirii comunicațiilor digitale și a conectivității, proiectul va garanta beneficii și economii pentru administrația publică și întreprinderi”, afirmă Pierro Berritta, Directorul Direcției de afaceri generale – infrastructură pentru servicii și rețele, Regiunea Autonomă Sardinia. Acesta evidențiază, printre principalele avantaje, accesul mai ușor la servicii precum semnăturile electronice, documentele digitale și facturarea electronică.

„Economii de costuri pe care le facem la nivelul administrației ca urmare a acestei rețele vor elibera resurse care pot fi reinvestite în proiecte de dezvoltare regională”, a adăugat el. „Întreprinderile din Sardinia vor putea, de asemenea, să concureze mai bine pe piețele internaționale, cu noi produse, servicii și canale de distribuție online.” Rețeaua ar putea genera, de asemenea, 8% economii de costuri pentru lansarea la nivel regional a școlilor digitale și a serviciilor de e-sănătate.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

<http://www.regione.sardegna.it/>

▶ INVESTIȚII ÎN COMPETENȚE PROFESIONALE PENTRU MENTINEREA DUNĂRII ÎN MIȘCARE

Dunărea este o arteră vitală de transport paneuropean, transportând în jur de 45 de milioane de tone de mărfuri în 2011. Pentru asigurarea unui viitor strălucit acestui domeniu, există un proiect UE concentrat pe activități de educație și formare profesională continuă a persoanelor care supraveghează navele de pe apele fluviului.

În regiunea Dunării locuiesc 115 milioane de persoane. Fluviul curge pe o distanță de 2850 km din Munții Pădurea Neagră din Germania până la Marea Neagră, traversând 10 țări europene. Dezvoltarea transportului pe canalele navigabile interioare (CNI) – inclusiv infrastructura intermodală pentru transferul containerelor între nave, camioane și trenuri – va depinde de îmbunătățirea cooperării dintre țările din regiune. Acesta este obiectivul Politicii de coeziune a UE, pus în aplicare prin programe precum Programul de cooperare transnațională din Europa de Sud-Est. Una dintre provocările cu care se confruntă transportatoarele de mărfuri este aceea a deficitului de personal calificat de navigare, din cauza oportunităților limitate de formare profesională și educație din țările din regiunea Dunării. Prin munca la bordul navelor, în porturi și în logistică, aceștia asigură că traficul fluvial se realizează în siguranță și fără dificultăți.

Viitori căpitani pe Dunăre

Proiectul european NELI – Rețeaua de cooperare în materie de logistică și educație nautică vizează soluționarea acestei provocări specifice, concentrându-se pe sprijinirea prin soluții inovatoare a transportului pe canalele navigabile interioare din cadrul coridorului dunărean. Acesta a reunit 15 parteneri activi în transportul pe canalele navigabile interioare din opt țări: Austria, Bulgaria, Croația, Ungaria, România, Serbia, Slovacia și Ucraina.

Noua rețea de cooperare facilitează schimbul de informații și activități comune între țările participante. Potrivit lui Vasile Pipirigeanu, manager de proiect, „Acesta oferă, de asemenea, părților interesate din toate țările riverane de la Dunăre servicii și instrumente adecvate pentru a elimina decalajele existente în materie de IT, a promova și a îmbunătăți navigația

Cost total:
2 170 000 EUR
Contribuția UE:
1 620 000 EUR

pe căile interioare, precum și pentru a deschide calea unor activități noi, comune și transnaționale.”

Fiecare dintre cele opt țări partenere participante la proiect a dezvoltat un plan național de acțiune. Aceste planuri au fost incluse în Planul transnațional pentru regiunea Dunării, concentrându-se pe acțiuni comune pentru standarde și concepte comune în ceea ce privește formarea profesională a personalului în materie de navigare pe Dunăre, transport și logistică. Printre aceste acțiuni se numără recrutarea și formarea personalului nautic, armonizarea practicilor de formare și certificare și elaborarea unor materiale moderne de predare. Planul transnațional se completează cu strategia UE din 2010 pentru regiunea Dunării, al cărei plan de acțiune solicită investiții în educație și locuri de muncă în sectorul navigației pe Dunăre.

Alte rezultate notabile ale proiectului sunt înființarea a patru centre de informare și formare profesională în materie de CNI (Austria, Croația, Ungaria și România), precum și elaborarea materialului didactic pe tema CNI aferent cursurilor referitoare la regiunea Dunării și pregătirii online.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

<http://www.neliproject.eu>

<http://www.danube-region.eu>

▶ NORTH WEST ENGLAND, REGATUL UNIT

▶ CREAREA ȘI MENTȚINEREA LOCURILOR DE MUNCĂ LA NIVEL REGIONAL

Cost total:
12 310 000 EUR
Contribuția UE:
6 160 000 EUR

Peste 4660 de noi întreprinderi au fost create în cadrul proiectului de sprijin pe trei ani al întreprinderilor din nord-vestul Angliei. Destinat comunităților dezavantajate și grupurilor subreprezentate din sectorul întreprinderilor, BSUPII a oferit asistență în extinderea întreprinderilor existente sau lansarea în antreprenariat pentru mii de persoane.

În regiunea North West England trăiesc șapte milioane de oameni răspândiți în trei districte (Cheshire, Cumbria și Lancashire) și două districte metropolitane (Greater Manchester și Merseyside). Greater Manchester reprezintă al doilea centru economic al țării, cu aproximativ 90 000 de întreprinderi și 1,2 milioane angajați. Însă criza financiară din ultimii ani a lovit puternic regiunea, rezultatul fiind o rată ridicată a șomajului.

Etapa a 2-a a întreprinderilor nou înființate a fost inspirată de un proiect-pilot anterior de sprijin intens în regiune, în special de concluziile desprinse privind dezvoltarea asistenței pentru întreprinderi și livrare. Cofinanțat de UE și gestionat de Autoritatea de dezvoltare regională din North West England (NWDA), partenerii săi au inclus 14 autorități locale din această regiune și 27 de organizații mici cu expertiză în materie de asistență pentru întreprinderi.

Obiectivele principale ale proiectului sunt crearea de noi întreprinderi și consolidarea celor deja existente, îndeosebi în zonele urbane unde rata șomajului este ridicată sau unde există un anumit deficit de întreprinderi. Acesta urmărește, de asemenea, includerea locuitorilor din zonele dezavantajate pe piața forței de muncă, deseori în districtele învecinate.

Asistență de specialitate

Partenerii au oferit servicii serioase și specializate, precum și sprijin pentru persoanele dornice să înființeze o nouă întreprindere, pentru cei care au înființat o întreprindere în urmă cu mai puțin de 36 de luni și pentru cei care urmăresc să fie liber-profesioniști. Serviciile au variat de la conducerea unei anchete la diagnoza organizațională. Experții au oferit, de asemenea, formare profesională directă individuală și colectivă și sprijin continuu pentru întreprinderi pe o durată de până la trei ani de la înființare. Până la finalizarea proiectului în aprilie 2012, aproximativ 2 640 de persoane au fost sprijinite să înființeze o întreprindere și au fost create 7 000 de locuri de muncă. Craig Dures din Liverpool, de la Grimes 2 Shine, laudă sprijinul primit de la partenerul din cadrul proiectului Blue Orchid Management Consultants: „Este dificil să pui bazele unei întreprinderi, însă am beneficiat de consiliere în toate domeniile-cheie. Faptul că un consilier a fost mereu disponibil telefonic a diminuat din presiunea lansării afacerii.”

Geoff Ashton, de la Four Seasons Garden Services din Wigan, a primit sprijin din partea unui consilier în privința „unor domenii vitale precum elaborarea bugetului, serviciile bancare, creditele și subvențiile”. Designerul de site-uri web și tipograful Peter Bennet, din localitatea Rochdale, mărturisește cu recunoștință la un eveniment destinat întreprinderilor nou înființate sprijinul de care a beneficiat în ceea ce privește contabilitatea.

Deși BSUPII s-a încheiat, proiectul a fost recunoscut ca un model de sprijin al celor ce doresc să lanseze o afacere. Proiectul continuă într-o formă similară cu sprijinul direct al guvernului și al Comisiei Europene.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

<http://www.theblueorchid.co.uk>

▶ EVALUAREA FONDULUI DE COEZIUNE

ANALIZA INDICĂ REALIZĂRI ÎN DOMENIUL TRANSPORTURILOR ȘI AL MEDIULUI, ÎNSĂ EFECTELE DE REȚEA NECESITĂ O ATENȚIE SPORITĂ

Srijinul din Fondul de coeziune este direcționat în cea mai mare parte către proiectele majore de infrastructură care fac parte din programele naționale de dezvoltare în domeniul transporturilor și al mediului. Evaluarea eficacității proiectelor finanțate din Fondul de coeziune prezintă o serie de provocări, printre care, cu importanță deloc secundară, se numără și aceea potrivit căreia multe proiecte se încheie abia la un număr de ani după perioada inițială de finanțare.

Consultanți independenți au efectuat o serie de evaluări interconectate ale intervențiilor realizate în perioada 2000-2006, cofinanțate din Fondul de coeziune și fostul Instrument pentru politici structurale de preaderare (ISPA).

Raportul vizează 16 țări – Grecia, Irlanda, Portugalia și Spania (care beneficiază de asistență din 2000), Cipru și Malta (care beneficiază de asistență din 2004), Republica Cehă, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Polonia, Slovacia și Slovenia (care au beneficiat de asistență ISPA în perioada 2000-2004 și ulterior din Fondul de coeziune) și Bulgaria și România (care au beneficiat de sprijin ISPA). Raportul pune accentul pe necesitățile investiționale din domeniul infrastructurii de transport și de mediu, pe alocarea de fonduri între tipurile de proiecte și pe ritmul punerii în aplicare a proiectelor în țările care beneficiază de asistență. Acesta evaluează realizările investițiilor și încearcă să evalueze costurile unitare ale proiectelor și rezultatele în cadrul unei analize cost-beneficiu. Gestionarea și punerea în aplicare a proiectelor sunt, de asemenea, analizate, împreună cu alte aspecte de politică pe termen mai lung relevante de evaluare.

Realizări

În sectorul transporturilor, Fondul de coeziune și ISPA au cofinanțat construcția a 1 274 km de drum rutier și a 950 km de cale ferată și reconstrucția a 3 000 km de drum rutier și a 3 800 km de cale ferată. Proiectele în sectorul mediului, împreună cu operațiunile cofinanțate din Fondul european de dezvoltare regională, au îmbunătățit calitatea apei pentru 20 de milioane de persoane și au asigurat racordarea la sistemele de tratare a apei uzate pentru 23,5 milioane de persoane. În timp ce proiectele cofinanțate și-au atins obiectivele în ceea ce privește îmbunătățirile aduse rețelei de transport și infrastructurii de mediu, impactul lor asupra dezvoltării economice și asupra coeziunii țărilor respective este dificil de evaluat. Situația este cauzată de faptul că aceste efecte nu au fost explicate în detaliu și este prea devreme pentru ca impactul să transpară. Statele membre nu au fost obligate să raporteze costurile unitare ale proiectelor cofinanțate în cursul perioadei respective. Cu toate acestea, evaluarea a colectat informații care pot constitui fundamentul unei baze centrale de date pentru compararea costurilor unitare între proiectele similare din diferite țări.

LINIA DE METROU A AEROPORTULUI DIN LISABONA INAUGURATĂ CU OCAZIA EXPOZIȚIEI „FONDUL DE COEZIUNE ÎN PORTUGALIA”

În perioada 1993-2006, au fost aprobate 6 miliarde de euro din Fondul de coeziune pentru cofinanțarea de proiecte în domeniul mediului (272) și al transporturilor (80) în Portugalia. Ultimele investiții majore au fost finalizate în 2011 și în 2012, inclusiv linia de metrou a aeroportului din Lisabona. Pentru a prezenta aceste realizări, în iulie a fost deschisă o expoziție intitulată „Fondul de coeziune în Portugalia” pentru a coincide cu inaugurarea noii linii de metrou a aeroportului. Evenimentul, deschis de șase luni, prezintă realizările și impactul Fondului de coeziune începând din anul 1993 (perioadele de programare I și II) și se bucură de implicarea a numeroși beneficiari, printre care Grupul Águas de Portugal, REFER, EDIA, Lipor, Brisa, Amarsul, Estradas de Portugal, Lusoponte, Águas de Douro e Paiva, Simtejo, Simarsul, Águas do Mondego, Authonomic Regions și altele.

Beneficiile nete ale proiectelor

Potrivit rezultatelor analizei *ex post* cost-beneficiu (ACB), în cazul a 9 din 10 proiecte de transport examinate, beneficiile, mai ales sub forma reducerii timpului de călătorie, a reducerii costurilor operaționale ale vehiculului și a îmbunătățirii siguranței, au continuat să fie mai mari decât costurile, în majoritatea cazurilor în mod substanțial. Totuși, numai în cazul a două din cele 10 proiecte de mediu analizate s-a estimat că beneficiile generate depășesc costurile. Spre deosebire de acestea două, celelalte 8 proiecte au fost realizate în primul rând în vederea asigurării unei conformități sporite cu directivele UE, mai degrabă decât pentru valoarea lor intrinsecă.

Ritm redus de punere în aplicare a proiectelor

O sumă totală de 36,2 miliarde de euro a fost pusă la dispoziție din Fondul de coeziune și ISPA pentru perioada 2000-2006. Fondurile au fost împărțite oarecum în mod egal între infrastructura de transport și cea de mediu, fiind alocată o sumă extrem de mică pentru asistență tehnică. Datele existente arată că ritmul de desfășurare a proiectelor finanțate a fost relativ lent. Până la finalul anului 2009, plățile efectuate către cele patru țări de coeziune din grupul UE15 s-au ridicat la 77% din totalul fondurilor disponibile, iar în cazul UE12 la numai 70%. Rata scăzută de punere în aplicare a proiectelor are o serie de cauze, întârzierile din multe țări apărând în etapa inițială de elaborare a proiectelor, de obținere a autorizației de construcție și de achiziționare a terenului destinat construcției, de încheiere a procedurilor de achiziții publice și de realizare a lucrărilor propriu-zise.

Analiza cost-beneficiu

Evaluarea evidențiază o serie de domenii în care sunt necesare îmbunătățiri în vederea creșterii eficacității cheltuielilor cofinanțate din Fondul de coeziune și reducerii întârzierilor. Pentru exploatarea deplină a potențialului ACB pe viitor este necesară îmbunătățirea permanentă a capacității autorităților de utilizare a ACB cu sprijinul continuu al expertizei externe, cum este cazul sprijinului acordat în prezent de inițiativa JASPERS, în vederea asigurării de asistență în special autorităților care pun în aplicare foarte rar proiecte majore. Proiectele trebuie să fie considerate parte a unui sistem sau a unei rețele, mai degrabă decât izolate, aceasta fiind o componentă clară a orientărilor ACB aferente perioadei curente. În pofida îmbunătățirilor realizate începând cu anul 2000, rămâne loc pentru progrese suplimentare în ceea ce privește alte aspecte ale gestionării sprijinului din partea Fondului de coeziune, în special referitoare la procesul decizional și la procesul de selecție, care nu sunt întru totul obiective și transparente în multe țări.

În unele țări, este necesară continuarea consolidării planificării strategice pe termen lung, în special în ceea ce privește investițiile în domeniul mediului.

ORGANIZAREA PREGĂTIRILOR PENTRU FONDUL DE COEZIUNE 2014-2020

Fondul de coeziune are un rol major în reducerea decalajelor din întreaga UE prin sprijinirea statelor membre slab dezvoltate să se integreze în cadrul pieței unice europene. În perioada 2014-2020, sfera Fondului de coeziune va fi în mare parte similară cu cea din perioada actuală. Fondul va oferi sprijin pentru:

- investiții în vederea asigurării conformității cu standardele de mediu;
- proiecte în domeniul energiei care fac dovada unui beneficiu clar pentru mediu, de exemplu promovarea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile;
- investiții în rețelele transeuropene de transport, precum și în sistemele de transport urban cu emisii reduse de dioxid de carbon.

Pentru prima dată, o parte din Fondul de coeziune va sprijini facilitarea „Conectarea Europei”, destinată unui sistem european de transport competitiv și durabil. Țările UE cu un venit național brut sub 90% din media UE sunt eligibile pentru asistență din partea Fondului de coeziune. Majoritatea acestora sunt țări care au aderat la UE în perioada 2004-2007. Asistența tranzitorie va fi disponibilă pentru țările care au fost eligibile în perioada 2007-2013, dar care nu se mai califică deoarece nivelul veniturilor acestora a crescut.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_ro.cfm

Este necesară accelerarea procedurilor de autorizare a proiectului de construcție și a procesului de achiziționare a terenului în mai multe țări, prin modificări legislative și reglementare.

Este necesară de asemenea îmbunătățirea procesului de achiziții publice în vederea reducerii frecvenței contestațiilor și acordării unei ponderi adecvate calității și know-how-ului în raport cu prețul în atribuirea contractelor.

Evaluarea conchide că evaluările *ex post* ale proiectelor ar trebui realizate după o perioadă suficient de lungă de la încheierea acestora, pentru a permite întrevăderea efectelor asupra obiectivelor finale ca o componentă naturală a procesului de evaluare.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/evaluations/index_en.cfm

„Día de la cooperación europea”
Teatru de păpuși în Valencia, Spania

▶ PIONIERII COOPERĂRII

PESTE 280 DE EVENIMENTE ÎN CINSTEA
ZILEI COOPERĂRII EUROPENE!

Săptămâna 21 septembrie 2012 a reprezentat un punct de referință pentru comunicarea cooperării teritoriale europene, cu sărbătorirea pentru prima dată a Zilei cooperării europene și cu organizarea a peste 280 de evenimente în 35 de țări europene.

Era cunoscut faptul că INTERACT, programul care asigură consiliere și formare pentru programele de cooperare teritorială europeană (CTE), era introdus pe un teritoriu necunoscut odată cu lansarea unei activități comune de comunicare pentru 93 de programe CTE în mai 2011. Elementul de coeziune a fost experiența de 20 de ani în materie de cooperare dincolo de frontierele naționale, începând cu „mica” inițiativă comunitară INTERREG până la a deveni al treilea obiectiv al politicii de coeziune al UE. Însă cum să fie prezentate rezultatele a 30000 de proiecte realizate în cursul acestei perioade, dintre care multe au îmbunătățit semnificativ viețile europenilor dincolo de frontiere în domenii precum cel al sănătății, transporturilor, ocupării forței de muncă și energiei?

Formatul ales a funcționat perfect: sărbătorirea împreună a Zilei cooperării europene. Însă nu prin zborul tuturor către Bruxelles, dimpotrivă: prin prezența în toate acele locuri din

Europa unde impactul cooperării a fost pozitiv. Sub motto-ul, „Granițe comune, o mai mare apropiere”, au fost organizate peste 280 de evenimente prin programele și proiectele CTE în 35 de țări europene în săptămâna 21 septembrie 2012. Un alt element inedit a fost grupul țintă: s-a decis ca programele participante să se adreseze „cetățenilor obișnuiți”, care în mod normal nu au cunoștințe vaste despre programele și proiectele UE. Alegerea evenimentelor a fost lăsată la latitudinea partenerilor implicați; în calitate de inițiator, INTERACT a coordonat campania în ansamblu, de la elaborarea unei identități vizuale a campaniei, până la crearea unui site web care să evidențieze toate evenimentele și să prezinte exemple concrete de CTE și nu numai.

Motivația și creativitatea în rândul programelor participante a fost impresionantă. Printre evenimente s-au numărat o cursă transfrontalieră între un armăsar lituanian, un tractor belarus, o ambulanță letonă, un automobil Volga rusesc și un Fiat polonez; un maraton de natație între Albania și Grecia; teatru și ateliere pentru copii în Valencia, Spania; un concert underground la granița dintre Slovacia și Ungaria; un tur de ciclism între Italia și Elveția; o conferință online între școli din Țara Galilor și Irlanda; concursuri de artă stradală și de fotografie și încă multe altele!

Comisarul pentru politică regională și urbană, Johannes Hahn, împreună cu membrii Parlamentului European Marie-Thérèse Sanchez-Schmid și Riikka Manner în cadrul evenimentului de deschidere a Zilei cooperării europene de la Bruxelles

Peste 1 000 de persoane din Serbia și România au participat la evenimentele dedicate Zilei cooperării europene de la Timișoara, România

” Dezvoltarea cooperării transfrontaliere este foarte importantă în vremuri de criză. Prin urmare, sunt foarte încântată că realizările cooperării dintre regiunile europene au fost răsplătite prin această campanie. ”

Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Membră a Parlamentului European, Comisia REGI

Analizând feedbackul primit din partea multor factori interesați, este evident că a existat o implicare care a depășit cu mult așteptările pentru această inițiativă-pilot. Nu numai că au fost prezente multe programe și proiecte CTE, însă campania a fost organizată în colaborare directă cu Comisia Europeană – DG Politică Regională și Urbană, EuropeAid și Serviciul European de Acțiune Externă și beneficiat de sprijinul Parlamentului European și a Comitetului Regiunilor. Au fost chiar incluse evenimente în catalogul evenimentelor locale organizate cu ocazia ediției din acest an a Open Days, cooperarea teritorială fiind una din principalele teme ale ediției din 2012.

Un alt element esențial pentru succesul campaniei a fost activitatea din mass-media: INTERACT a realizat un clip video de prezentare care a fost tradus în opt limbi și prezentat pe mai multe canale de televiziune regionale și naționale din Europa. Participanții au utilizat, de asemenea, cu succes mijloacele de comunicare sociale, campania fiind astfel interactivă și având un efect viral: s-a putut ajunge la mii de persoane prin intermediul Facebook, Twitter și YouTube. Mulți dintre aceștia nu auziseră niciodată de cooperare teritorială europeană.

Direcția Generală Politică Regională și Urbană a evaluat extrem de pozitiv ediția din acest an a Zilei cooperării și consideră că efortul comun a meritat. Au început deja pregătirile pentru o continuare anul viitor, urmând să se decidă formatul exact și perioada. Un lucru este însă sigur: cooperarea este calea de a merge înainte.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

<http://www.ecday.eu>

▶ URMĂRIȚI-NE PE

<http://www.facebook.com/cooperationday>

<http://www.twitter.com/cooperationday>

<http://www.youtube.com/cooperationday>

AGENDĂ

31 IANUARIE 2013

_Bruxelles (BE)

Ceremonia de decernare
a premiilor RegioStars,
ediția 2013

31 IANUARIE 2013

_Bruxelles (BE)

Evenimentul PEACE

24-25 APRILIE 2013

_Varșovia (PL)

Conferința RURBAN

7-10 OCTOMBRIE 2013

_Bruxelles (BE)

Open Days, ediția 2013

Pentru informații suplimentare privind aceste evenimente,
consultați secțiunea Agendă de pe site-ul Inforegio:

[http://ec.europa.eu/regional_policy/
conferences/agenda/index_ro.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_ro.cfm)

Am dori să aflăm care sunt realizările
politicii de coeziune în regiunea dumneavoastră,
evidențind rezultatele și beneficiile concrete
pentru cetățeni, precum și opiniile dumneavoastră
privind pregătirile pentru următoarea perioadă
de programare.

Contribuțiile selectate vor fi publicate în următoarea
ediție a revistei *Panorama*. Vă rugăm să ne trimiteți
sugestiile dumneavoastră (maximum
1 500 de caractere fără spații) la:

regio-panorama@ec.europa.eu

EXPRIMAȚI-VĂ OPINIA

ISSN 1830-933X

© Uniunea Europeană, 2012

Reproducerea este autorizată cu condiția menționării sursei.

■ Oficiul pentru Publicații

Comisia Europeană, Direcția Generală Politică Regională și Urbană
Comunicare – Anna-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Bruxelles
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Pagina web: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_ro.htm